

Naročnina mesečno 25 Din, za izdajanje 40 Din — dodatna izdaja celoletno 96 Din, za izdajanje 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECC

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Pozor na kugo!

Opetovano smo na tem mestu opozarjali na nenormalno naraščanje zločinov v naši deželi. O vzrokih tega pojava, v katerem se razodeva huda obolenost našega ljudskega organizma, ne bomo veliko govorili, saj so dovolj znani in so bili že nešteto krat od najrazličnejših strani predebatirani. Četudi niso o povzročiteljih, izproščujočih in pospešujočih činiteljih zločinov vsi strokovnjaki edini, toliko vemo vsi za gotovo, da je mogoča in potrebna borba proti temu pojavu in da je ta borba danes v prav odlični meri naloga države oziroma njenih organov, ki pa morajo v tem boju zoper zločinstvo in njegove povzročitelje, sprožilce in pospeševalce z vso odločnostjo podpirati delo drugih vzgojnih človekoljubnih in prosvetnih ter socialnih organizacij.

Toda, naj se je v naši državi in deželi še toliko poudarjala ta potreba — ves trud je ostal do današnjega dne brez pravega vspeha in večinoma so vse besede, ki so v tem oziru bile naslovljene na one činitelje, ki morejo in morajo v tem oziru največ narediti, bob v steno. To navzlic temu, da bi bilo veliko storjenega že, če bi se strogo in smiselno izvajale obstoječe odredbe, ako so korenite reforme naše socialne postavitve, našega policijskega postopka, kazništva in skrbstva za manjvredne in zanemarjene ljudi ter preprečena zločinov preteke, da bi mogel postavodajalec in upravni organ čez noč prelomiti s preteklostjo.

Na prvem mestu je treba kaj narediti, da mesto ne bo preplavljeno od zločinskih in k zločinstvu nagibajočih se potepuhov, delamrznežev in npravnstveno propalih ljudi. Očividno policijska oblast ne ve, kaj in kam z njimi, kajti postali so že čisto domači element, ki se nemoteno giblje med nami, izkoriščajoč stisko resničnih in pomoči potrebnih revežev, da iz usmiljenih src na vse mogoče goljufije načine izvajajo denar za zadovoljitev svojih slabih strasti in nagnenj. Četudi nekateri izmed njih niso k zločinstvu v pomenu kazenskega zakonika razpoloženi, pa dajejo slab zglede, zbirajo nevarne elemente krog sebe in razširjajo atmosfero brezpravnosti. Dočim drugi v potu svojega obraza delajo ali se vsaj trudijo, da kakršno že koli zaposlitev dobe, se ti z lahkoto ptičje na polju preživljajo s prevaro in drugimi nepoštenimi sredstvi ter jih znajo zbrati v toliki meri, kakor se nobenemu poštemu siromaku ne posreči. Ni prav, da se po mestu srečujejo skupine takih ljudi s steklenico žganja, ki kroži v zboru, da jih neredkokrat srečujemo razgrajajoče in da uživajo neke vrste dobrohotno toleranco, namesto, da bi jih oblast kje koncentrirala in h koristnim javnim delom prisilila, kakor je to v gotovem obsegu že bilo in bi se dalo danes v še večji meri organizirati, ako bi državni denar porabili za velikopotezne javne gradbe, prometna sredstva in melioracije. Kar pa ni za rabo, spada v zavode za neozdravljivo manjvredne nesrečneže, ne pa na ceste.

Druga rakrana naše družbe so zanemarjeni otroci, ki nimajo nobene vzgoje, ki jim tudi šola in cerkev nič ne koristita, ker žive v nemoralni sredi propalih in propadajočih družin, in ki jih starši izrabljajo za beračenje pod najrazličnejšimi triki. Nujno je zanje potreben zavod, kjer bi imeli za gotovo dobo stala doma in telesno ter duševno preskrbo. Vemo, da so naša mesta v finančni stiski, toda za tako vzgojno in zaščitno delo, ki naj vsaj dobršen del zanemargene mladine reši propada, imamo redovne institucije s slovenskimi močmi, na primer šolske brate, ki bi sami za tak dom žrtvovali in s pomočjo mesta in države gotovo ustvarili nekaj vrednega in trajnega. Če ne bomo temu odpomogli, bomo dobili v kratkem temu celo armado mladih ljudi, kakor svojčas v Rusiji ali danes v Zedinjenih državah, ki bodo tudi deželo preplavili v taborih kakor cigani, ali pa vsaj v manjših tolpah postali nevarni imetju ter življenju, saj je zločin čisto naravna posledica takih razmer. Če se v velekapitalistični Ameriki, deželi najrazbrzdanejših borbe za obstoj, kaj takega dopušča, ni tega treba pri nas, saj imamo prav tik nas državo, ki je nedavno zgradila vzorna vzgajališča za zanemargeno dečo, dasi je gospodarska stiska tam daleko hujša kot pri nas, kjer se vsaj primeroma poceni živi. Pri nas ne bi bilo treba niti enega zanemargenega ali celo na svoj lasten račun klatčega in preživljajočega se mladoletnika na cesti!

Treba pa je tudi odločno preganjati vse osebe in prostore ter druge prilikočnosti, ki se nujajo ljudem, da zapravljajo v teh hudih časih denar, ki ga potem manjka doma za prehrano in obleko svojcem, in da poleg nagnjenja k alkoholu zadovoljujejo tudi druge slabosti in strasti, ki upropaščajo posameznika, razdirajo družinsko življenje in ustvarjajo teke razmere med zakonci, oziroma med obema spoloma, ki vedejo do onih zločinov, katerih je čedalje bolj polna naša kronika bodisi v Ljubljani bodisi na deželi. Umor za umorom, poboj za pobojem, škandal za škandalom, kam bomo prišli! Nočemo odrekati činiteljem, ki imajo poleg reda in miru skrbeti tudi za javno moralo, dobre volje, tudi radi priznamo relativno napredek v tem oziru, toda treba bi bilo več odločnosti in več brezobzirnega izvajanja obstoječih dolžb proti pijanstvu in spolni nemoralnosti ter v njeni službi stoječih oseb in prostorov, da se vsaj omeji kuga, ki je nevarna narodu in državi pa da se obvarje pred njo naša mladina, na katero dobičarska nemoralna povsod preži, da jo v svoje namene pokvari.

Seveda lokalne oblasti ne morejo razviti zadostne odločnosti in doslednosti v borbi zoper družbo razjedajoče zlo nemorale, če ne dobijo zadostne pobude, sredstev in smeri od višjih nadrejenih mest. Tudi v tem oziru bi bila stvarna kritika v korist države zelo potrebna in brez dvoma se bo tudi o tem še govorilo. Naša država ne sme zaostajati za svojo večino sodobnih držav, ki so postavile svoj avtoritet v službo npravnstvenega prepoveda naroda, ki je predpogoj za naroden političen prepoved! Zasukrat zadosti, ob priliki več.

„Milejše oblike profinemskega boja v Avstriji“

Heimwehr leze k baronu Papenu

Hitlerjevski „turnerji“ zopet dovoljeni - Proces proti vodjem julijskega prevrata hočejo zadušiti

Dunaj, 20. decembra.

Nemški poslanik je nedavno (»Slovenec«) je takrat o tem svoje čitatelje obvestil) sprejel dunajski dopisnik nemških listov ter jim bral levite, češ, da zelo enostransko poročajo o avstrijskih razmerah, kar državnemu kanclerju Hitlerju ne ugaja. Hitler želi nasprotno, da naj bodo poročila resnična in nepristranska, ki se tudi v ničemer ne vmešavajo v notranje zadeve Avstrije. Hitler odklanja tudi, da bi se v Avstriji ustanavljali kakšen pododsek nemške narodnosocialistične stranke. Če Avstriji sami ustanovijo takšno stranko, je to njihova stvar, Berlin noče imeti s tem ničesar opraviti.

Poslušali smo zvedeti, iz kakšnih razlogov je nemški poslanik naenkrat čutil potrebo, da da izjave, ki so v polnem nesoglasju z vso dosedanjim nemško politiko napram Avstriji. Zvedeli smo tole:

Zadnje čase so se vršila pogajanja med avstrijsko vlado in med tako imenovanimi »avstrijskimi nacionalisti«, kar je samo lepši izraz za avstrijske hitlerjevce. Zvezni kancler dr. Schuschnigg je v teku teh pogajanj večkrat poudaril, da nima ničesar proti »nacionalistom«, da pa zahteva, da mora vsak idejni pokret, ki se hoče razširati v Avstriji, biti predvsem tudi avstrijski. Na drugi strani se je zglasila pri zveznem kanclerju tudi skupina dunajskih in gornjeavstrijskih heimwehrovcev, ki so zahtevali, da naj bo boj proti Nemčiji milejši v obliki in uvidnejši po vsebini, posebno pa bi bilo treba tisk pripraviti do tega, da gotova vprašanja, ki tičejo nemškega plemena (Posarje), obravnavajo z Nemčijo prijaznega stališča. Posledica teh korakov je bila ta, da je bojevitost tiska res ponehala in da je nemška rubrika v časopisju domala izginila. Nadalje je avstrijska vlada nenadoma in proti pričakovanju podeželskih krščansko-socialnih krogov dovolila delovanje telovadnih društev (»Turnvereine«), o katerih sleherni Avstrijec ve, da niso nič drugega, kot skrite celice hitlerjevcev. 168 telovadnih društev je nanovo začelo s delovanjem. Država jih sicer nadzira, toda zelo milo in s polzaprtimi očmi. V ta društva sedaj derejo pod »nadzorstvom« vlado hitlerjevci in heimwehrovci, ki že težko prenašajo družbo krščanskih socialcev v raznih odsekih »domovinske fronte«. Podeželski krščansko-socialni tisk je proti telovadnim društvom protestiral, ker je vedel, kaj pomenijo, toda dunajski listi so to popolnoma zamolčali, čeprav še ni pozabljeno, da so se morilec dr. Dollfussa zbrali dne 25. julija ravno v telovadnici enega teh zloglasnih hitlerjevskih telovadnih društev na Dunaju, preden so naskočili zvezno vladno palačo. Nadaljnja posledica »milejšega« presojanja razmer do Nemčije je tudi ta, da proces proti prevratnikom s dne 25. julija nikamor več ne more. Vse je saostalo. Proces proti dr. Rintellu je popolnoma obtičal v sodnih pisarnah. Obravnave proti drugim javnim hitlerjevskim vodjem ne morejo s mesta. Vse se polagoma zavija v neprodarno meglo in avstrijska krščansko-socialna javnost se s jezo sprašuje, zakaj ne zvezna vlada napravi popolne jasnosti glede krvavih dogodkov, ki so zahtevali dr. Dollfussovo življenje in bi kmalu bili Avstrijo pogremili v rjavo državljansko vojno. Tajnost postaja vsak dan le še bolj gosta. Očividno hočejo sedaj vse zadušiti. Komu na ljubo, v kakšne svrhe, ni težko uganiti.

Ni čudno potem, da je nemška vlada dala von Papenu nalog, da se na spodoben način zahvali za takšno uslužnost zvezni vladi. Von Papen je dobro delal za Nemčijo namreč. Med avstrijskim Heimwehrom je kljub varajočim zunanjim vtisom, ki nas pa ne smejo varati, našel nebroj pomočnikov, ki hočejo na kakršenkoli način združiti Nemčijo in Avstrijo.

Ing. Sch.

Rjavo gnezdo so odkrili

Dunaj, 21. dec. AA. Na Gornjem Avstrijskem so odkrili zelo pomembno skrivno nacionalno socialistično organizacijo. V zvezi s tem se domava, da so policijske oblasti že oktobra zalotile v neki gostilni več ljudi na tajnem nacionalno-socialističnem sestanku in da so več ljudi aretirali. V teku preiskave proti aretirancem so prišli na dan bezdalje večje odkritja v zvezi s skrivno nacionalno-socialistično organizacijo na Gornjem Avstrijskem. Med drugim so odkrili tajno skladišče orožja v Steyeru (Gornja Avstrija). Pri tej priliki so dognali, da so gornjeavstrijski nacionalni socialisti dobivali od zunaj zelo velike subvencije. Tudi so ugotovili, da je na Gornjem Avstrijskem obstajala zelo razširjena skrivna organizacija napadalnih oddelkov in da so imeli nacionalni socialisti velika materialna sredstva na razpolago. Razen tega so imeli redno poročevalsko in kurirsko službo. Dalje je preiskava te dni odkrila skrivne štabe napadalnih oddelkov v Welten, Eferdingu, Gmundnu in drugih krajih na Gornjem Avstrijskem. Oblasti so zaslegle mnogo propagandnega in drugega gradiva. Dosele so izvršili mnogo arelacij. (Glej tudi poročilo na 3. strani!)

Krščanski božič v Avstriji

Dunaj, 21. dec. c. Danes je notranje ministrstvo izdalo naredbo, s katero se v vsej Avstriji prepovedujejo za božič vse plesne prireditve.

Perčević na svobodi

Dunaj, 21. decembra. c. Danes je bil izpuščen iz sodnih zaporov polkovnik Perčević, ker avstrijsko sodišče ni ugodilo francoski zahtevi po ekstradiciji.

Konec vladne krize

Vlada g. B. Jevtića

Novi predsednik vlade o pogajanjih z raznimi državniki

Belgrad, 21. decembra. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II.: Kraljevi namestniki so vzeli na znanje ostavko, ki so jo izročili predsednik vlade Uzunović Nikola, minister vojske in mornarice častni adjutant Nj. Vel. kralja, armijski general Živković Peter, minister brez portfelja dr. Marinković Vojislav, minister brez portfelja dr. Srskić Milan, minister za kmetijstvo dr. Kojić Dragutin, minister za prosveto dr. Šumenković Ilija, zastopnik pravosodnega ministra, kmetijski minister dr. Kojić Dragutin, minister za telesno vzgojo dr. Andjelinović Budislav, minister za trgovino in industrijo Demetrović Jura, finančni minister dr. Djordjević Milorad, minister za gradbe dr. Srkulj Stjepan, minister zunanjih zadev Jevtić Bogoljub, minister notranjih zadev Lazić Živojin, minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Novak Fran, minister za gozdo- in rudnike Urmanski Milan, minister za promet Kuzmanović Ognjen,

razrešili jih dolžnosti in jih postavili na razpolago, ter imenovali:

- za predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra Jevtića Bogoljuba, ministra na razpoloženju,
- za ministra vojske in mornarice: častnega adjutanta Nj. Vel. kralja, armijskega generala Živkovića Petra, ministra na razpoloženju,
- za finančnega ministra: dr. Stojadinovića Milana, ministra v p.,
- za ministra pravosodja: dr. Kojića Dragutina, ministra na razpoloženju in narodnega poslanca,

Novi generalni konzulati

Belgrad, 21. decembra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. so z ukazom kraljevega namestništva na predlog zunanjega ministra izpremenjeni kraljevski konzulati v Bratislavi, Gradcu, Lillu, Reki, Skadru in Carigradu v kraljevske generalne konzulate.

Neurath o vzhodnem paktu:

„Ne, če od nas zahtevajo, da za vse večne čase jamčimo za vzhodne meje!“

Rim, 21. dec. TG. Berlinski dopisnik »Messagero« je poslal svojemu listu daljši razgovor z nemškim zunanjim ministrom o Posarju, o zblizanju s Francijo in o vzhodnem paktu. Von Neurath je najprej osmešil tiste, ki bi radi glasovali za to, da naj Posarje ostane v dosedanem položaju, torej pod vodstvom zveze narodov, na to pa je takoj pristavil, »da je že državni kancler večkrat javno izpovedal, da s Posarjem izgine zadnja sporna točka med Francijo in Nemčijo in da je potem sporazum lahko mogoč.« Neurath je pohvalil dobro voljo, ki jo je Francija v tem pogledu pokazala.

Glede vzhodnega pakta pa je izjava nemškega zunanjega ministra zanimiva, ker podaja nov na-

za ministra za gozdo- in rudnike: dr. Popovića Svetislava, ministra v p. in narodnega poslanca,

- za ministra notranjih zadev: Popovića Velimirja, bana drinjske banovine,
- za ministra za promet: Vujića Dimitrova, narodnega poslanca,
- za ministra za prosveto: Čirića Stevana, narodnega poslanca,
- za ministra za kmetijstvo: dr. Jankovića Dragutina, odvetnika iz Belgrada,
- za ministra za telesno vzgojo: dr. Auerja Ljudevita, narodnega poslanca,
- za ministra za gradnje: dr. Kožulja Marka, narodnega poslanca,
- za ministra za trgovino in industrijo: dr. Vrbanića Milana, senatorja,
- za ministra za socialno politiko in narodno zdravje: dr. Marušića Dragutina, bana dravske banovine,
- za ministra brez portfelja: dr. Hasanbegovića Avdo, ministra na razpoloženju in narodnega poslanca,

Izjava predsednika vlade

Belgrad, 21. dec. m. Po zapisi nove vlade je predsednik vlade Bogoljub Jevtić sprejel domače in inozemske častnike v posvetovalnici predsedništva vlade in jim podal glede sestave svoje vlade naslednjo izjavo:

»Nikake osebene izjave vam ne morem sedaj še podati glede dela kraljevske vlade, kateri imam čast biti na čelu. O tem bo dala vsa potrebna pojasnila v najkrajšem času vladna deklaracija.

Od trenutka, ko sem bil odlikovan z največjim zaupanjem, da sestavim vlado s velikimi pooblastili tako glede njene sestave kakor tudi glede samega programa dela, ste bili vsi vi priče mojih naporov, da pokažem in ponudim vse možnosti za sodelovanje tudi onim političnim osebam, ki so dozdaj stale ob strani in bile v opoziciji.

Zanimanje v Belgradu

Zanimanje za novo vlado je bilo ogromno. Večlike gruče ljudi so se ustavljale pred poslopjem zunanjega ministrstva, nekateri pa so šli celo v vežo poslopja, kjer je bilo zbranih veliko domačih in inozemskih častnikov, ki so razmišljali o poteku pogajanj in o tem, če bo Jevtić sploh postavil vlado. Ko je Jevtić izjavil častnikom, da je vlada sestavljena, se je ljudstvo zadovoljno razšlo in v mestu so se slišali razni komentarji o novi vladi.

JNS bo vlado podpirala

Belgrad, 21. decembra. Predsedništvo JNS je imelo nočjo sejo, na kateri je končno sklenilo, da bo JNS podpirala novo Jevtićevo vlado, o kateri smatra, da so z njo njeni interesi dovolj zavarovani.

Senatne volitve odgojene

Belgrad, 21. decembra. c. Glavni odbor JNS je danes razposlal na vse podrejene organizacije sporočilo, da se napovedane banovinske konference za postavljanje kandidatnih list za volitev senatorjev odloži na poznejši čas. Videti je, da se bodo radi tega odgodile tudi volitve senatorjev, ki bi se imele sicer vršiti 20. januarja.

Aca Stanojević se vrnil domov

Belgrad, 21. decembra. c. Z današnjim opoldanskim brzovlakom je odpotoval na svoj dom Aca Stanojević, katerega je v poteku sedanjih križev večkrat konzultiral mandatar krone g. Jevtić.

Dolžan sem izreči priznanje in zahvalo za pravilnost in dobro razpoloženje, na katero sem naložen pri vseh, s katerimi sem se razgovarjal.

Dovoljujem si, da tudi v javnosti zelo spoštovanemu g. Aci Stanojeviću izjavim posebno zahvalo v tem pogledu.

Veliko je naglasiti, da nisem mogel v času svojih razgovorov ugotoviti razlik v pojmovanju glede ureditve države kakor tudi ne razlike glede glavnih smernic državne in nacionalne jugoslovanske politike. To je moj optimizem za bodočnost vladnega dela posebno okrepilo.

To, da se vsem željam ni ugodilo radi zahtev praktične politike in težko tehničnega značaja, dokazuje, da je pot dobra. Sporazum in sodelovanje so bile dozdaj glavne odlike naše zunanje politike, ki so rodile dobre rezultate. Moja želja je, da se tudi v notranji politiki čimprej dosežejo pričakovani rezultati.

Predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić se je nate navzočnim častnikom prijazno zahvalil za vso naklonjenost, ki so mu jo izkazali v času njegovih konzultacij za sestavo nove vlade in se od vsakega ljubezno poslovil.

Januarsko zasedanje ZN

Zeneva, 21. dec. c. Glavno tajništvo Zveze narodov je ob decelno dnevni red zasedanja Sveta Zveze narodov, ki se začne 11. januarja. Temu Svetu bo prvič predsedoval predstavnik Turčije, in sicer zunanji minister Tefik Ruđi Arras. Na dnevnem redu je debata o manjšinah v Poljski. Ker je na zadnjem zasedanju zunanji minister Beck v imenu Poljske enostransko odpovedal manjšinski protokol, se zato z velikim zanimanjem pričakuje, kakšno stališče bo zavzel na tem zasedanju minister Beck v imenu Poljske.

Zagrejska vremenska napoved. Hladneje. Dunajska vremenska napoved: Oblačno brez posebnega dežja. Temperatura bo padla.

Tam za avstrijsko mejo ...

Maribor, sredi decembra 1934.

»Slovenec« *je že poročal o vplivu avstrijske julijske revolucije na življenje v naših obmejnih krajih. Še bolj kakor naši pa so čutili revolucijo in njene posledice avstrijski obmejni kraji, kar je popolnoma razumljivo. Dočim se v ostali Avstriji stavlja revolucija, čim dalje tem bolj z dnevnega reda, so obmejni kraji, kjer so se odigrali zadnji prizori revolucije, še vsi pod vtisom julijske operete.*

Preiskave, preiskave...

V avstrijskih obmejnih krajih se je skrivalo ob in po revoluciji na stotine pučistov, ki niso takoj pobegnili v Jugoslavijo. Izmišljanje pred oblastmi jim je po zlomu revolucije uspelo samo s pomočjo prebivalstva. Na marsikaterem skednju in kozoletu so bila urejena skrivališča, kjer so se revolucionarji skrivali po cele tedne, dokler se ni bilo treba umakniti bodisi v Jugoslavijo bodisi v hribe.

Avstrijske oblasti še vedno vodijo preiskave, da bi ugotovile, v koliko je kdo pomagal pri skrivanju revolucionarjev. Večinoma so te preiskave poverjene orožništvu in so navadno zaključene brez uspehov... Sploh se opaža, da te preiskave popuščajo in da se ne forsirajo več s tisto vnemo kakor ob začetku.

V planinah čakajo na amnestijo

Ponekod so se pučisti iz obmejnih vasi umaknili kratkoma v hribe, obdržali pa zveze z vasi, od koder so dobivali živila. Večinoma so potem, ko so videli, da je revolucija udušena, pobegnili v Jugoslavijo, ali pa se podali — pripravljeni na vse — nazaj na svoje domove. Kljub temu pa je ostalo v hribih še nekaj revolucionarjev, ki nimajo na vesti večje pregrehe in si zato ne upajo domov, a jim tudi v Jugoslavijo ne kaže, vsaj dokler jim ne bo začelo presti huj.

V neki zapuščeni pastirski koči, prav blizu meje, a na avstrijskem ozemlju, še vedno prebija svoje življenje petorica revolucionarjev, o katerih so avstrijske oblasti prepričane, da so pobegnili po revoluciji v Jugoslavijo. Oni pa si preganjajo v hribih čas na vse mogoče načine; največ so imeli posla s pripravljanjem drv za zimo, pred nedavnim pa so se že vsi opremili tudi s smučkami. Ker so v neposredni bližini lepi tereni, je petorica prepričana, da ji bo po zimi kratkočasneje. Kljub temu pa jim sneg dela svoje preglavice: dočim so bile zveze z dolino po kopnem prav lahke, jih utegnejo po zimi smučine vendarle izdati; pazljivost bodo morali zato podvojiti. Vso okolico si urejajo na naravno premeten način, tako da bodo že od daleč opozorjeni, ako se kdo bliža. Ker je meja prav lahko dosegljiva, se na to okolnost najbolj zanašajo...

Nezaupljivost podvojenja

Obmejno prebivalstvo še nikdar ni bilo posebno zaupljivo. Številne preiskave po revoluciji, stalno špijoniranje ob meji in neustajne razmere so to nezaupljivost podvojile. Zelo težko se znajde v teh razmerah kak tujec-turist; ako vpraša kakega domačina po tej ali oni poti, se obrne prej na vse strani, predno ti odgovori, ako ti sploh odgovori. Dogodili so se namreč slučaj, da se je hotel orijentirati kak begunec in so bili potem domačini obdolženi, da so mu pokazali skrivna pota, po katerih je potem pobegnil čez mejo. — Prejšnje gostilniško kramljanje o političnih razmerah je skoraj docela izginilo in se preneslo na najožje kroge, a tudi tam preneha, čim prestopi prag kak tujec.

V znamenju komisarjev

Nova Avstrija živi popolnoma v znamenju komisarjev. Tako imajo razne pokrajine svoje

Človek lahko podivja,

če neprestano posluša škripanje vrat, ki niso namazana. No Vaš kašelji hrešči isto tako neprijetno.

Jejte **Bronhi** bonbone pa ne bote kašljali.

Kašelji lažji ali hušji

Bronhi uspešno preprečuje

PROIZVOD »UNION« *ZAGREB*

Lepo karitativno delo na Bledu

Bled, 20. decembra.

Vsak dan imamo priliko čitati po časopisju, kako je ta ali oni kraj obdaroval in pomagal tako številnim ubogim siromakom, ki morajo biti v teh hudih časih brez vsakih zaslužkov. Mnogo je takih, ki bi radi delali, pa kaj, ko danes ni dobili nobenega dela; drugi so toliko slabotni, da ne morejo več prijeti za delo. Prav je, da se za take ljudi zavzamejo razna katoliška podporna društva in podobne ustanove.

Tako so tudi nekateri podjetni Bleščani sklenili, da pomagajo sirotam. Predvsem moramo na tem mestu omeniti katoliško društvo: Katoliško akcijo, konferenco sv. Elizabete in sv. Vincencija, ki se prav živahno razvijajo in kažejo lepe uspehe na polju bratskega usmiljenja. Prav posebno delovanje in zanimanje kaže ravno konferenca sv. Elizabete, ki si je stavila na čelo najtežje in največje naloge, da pomaga ubogim sirotam vselej in vsikdar. Spomnila se jih je prav sedaj pred velikimi prazniki in v ta namen je sklenila obdarovati vse uboge otroke, ki obiskujejo šolo, s toplimi oblačili in obuvali; starejšim pa naj bi se razdelila potrebna živila.

Da pa je Elizabetna konferenca dosegla uspehe v svojem delovanju, je velika zasluga to, da je konferenca pod smotrnim vodstvom bivšega župnika, duhovnega svetnika g. Janeza Oblaka, in sedanjega našega župnika g. Franca Zabreta, ki je vnet za vsako dobrodelno socialno akcijo, pridobila takoj na svojo stran vnete člane, ki so se živo zanimali za dobrobit in razcvet socialnega društva. Izvoljen je bil poštreden delavni odbor Elizabetne konference. Agilni odbor je pričel takoj z veliko nabitralno akcijo, da naj se čim prej pomaga sirotam. V ta namen je konferenca trkala na mnoga vrata in povsod so se odprla z veseljem.

»Sicherheitskomisarje«. Koroška dobi baje celo svojo »Minderheitskomisarija«, obmejni kraji pa hudo čutijo gospodstvo tega komisarija za nadziranje uslužbencev. Ta komisar ima namreč nalogo, da spravi ob službo vsakega režimskega količaja nezanesljivega uslužbenca in postavi na njegovo mesto kakega brezposelnega člana domovinske fronte. Tako je zgubilo službo v obmejnih krajih, kjer se ta komisar posebno vneto uveljavlja, že lepo število državnih in privatnih nameščencev; na podjetja, kjer je uslužbenec nastavljen, pride lepega dne komisarjev dekret, ki nalaga podjetju, naj tekom 24 ur brez odpravnine odslovi tega in tega uslužbenca, na njegovo mesto pa naj sprejme enega člana domovinske fronte, ki so popisani v priloženem seznamu, ali pa, ki ga bo napotilo k njemu vodstvo domovinske fronte.

Amnestija?

V krogih narodnih socialistov z nekako sigurnostjo računajo na splošno amnestijo vstavev. Ta amnestija naj bi se izvršila okrog božiča, veljala pa bi samo za »zapeljance« *in take, ki so se pridružili puču »nepremišljeno«. Ne bi bili amnestirani oni, ki jim je že sodno dokazano, da so bili med voditelji revolucije, da so delili orožje in da so imeli ob revoluciji kako »šaržo«.*

Vesti o tej zatrti amnestiji se komentirajo prav različno; dočim pravijo nekateri, da je to nujna potreba ustavitve političnih razmer sedanje Avstrije, trdijo zopet drugi, da je to uspeh nemške diplomacije, češ da je Nemčija že pred prevzemom emigrantov iz Jugoslavije dobila od avstrijske vlade zagotovilo, da bo izdana v Avstriji amnestija in da se bodo emigrirali iz Nemčije lahko svobodno vrnili v Avstrijo.

V Sloveniji letos po povodnjih in ujmah nad 38 milijonov škode

Ljubljana, 21. decembra.

Zbrani, pregledani in ocenjeni so podatki o vseh škodah, povzročenih po letošnjih pomladanskih, poletnih in jesenskih povodnjah in raznih ujmah, zlasti po toči. Škode so po posameznih krajih ocenile posebne občinske cenilne komisije.

Vsa po raznih povodnjih povzročena škoda v Dravski banovini je ocenjena na 7 milijonov in 500.000 Din. Po povodnjah so bile najhujše prizadeti nekateri okraj, tako logaški, ki je utrpel do 2 milijona škoda, v Planinski kotlini in na Loškem polju, kjer so bile silne in katastrofalne pomladanske povodnji, ki so napravile prebivalstvu veliko škodo na pomladanskih posevkih. Močno so bili po povodnji dalje prizadeti okraj Krško, Brežice, kjer se je ob sotočju Save in Krke pojavljalo velikansko jezero, dalje Konjice, Ljubljana-okolica, Celje, Maribor desni breg, Novo mesto, Šmarje pri Jelšah, Metlika, Ptuj, Litija in Radovljica, zlasti je mnogo trpela Kropa, ko se je tam po leti utrgal oblak in so vode napravile pravo razdejanje. V teh okrajih je bila škoda po povodnji ocenjena do 150.000 Din. Najmanjšo vso-

Splošno mnenje: Miru še ne bo

Motil bi se, kdor misli, da je sedaj v Avstriji popoln mir in zadovoljstvo. Posebno v obmejnih krajih se čuti, kako vse vre. Poleg še vedno napete razmerja med »Sturmsharjerji« *in »Heimwehrom« *se zopet zbujajo stremeljenja po novem oboroženem uporu narodnih socialistov in marksističnih socialstov. V gotovih krogih se celo resno pripravljajo na ta puč, ki naj bi izbruhnil spomladi in ki naj bi bil odločilnega pomena: ali naj pade sedanji režim, ali pa naj za vedno pade ideja narodnega socializma v Avstriji. Splošno se med podeželskim ljudstvom opaža silno nezadovoljnost zlasti nad samopajšem »Heimwehrom«. Zelja ljudstva je, da se vse oborožene strankarske formacije razpustijo, a da naj se zato uvede tem večja disciplina med redne vojne formacije, ki so odlično oborožene, a ne tako odlično disciplinirane. Neprestano trenje med »Heimwehrom« *in »Sturmsharom« *onemogoča vsak efekt in izdaten nastop združene domovinske fronte, kar je zopet samo v prid anarhistični opoziciji.****

Nepetost med Schuschniggovi »Sturmsharjerji« *in Starhembergovi »Heimatschützlerji« *se posebno ostro čuti na Koroškem. Da bi to napetost ublažil, to je bil baje namen zadnjega Starhembergovega obiska v Celovcu. Pri tej priliki so se združili koroški »Sturmshareri« *in »Heimatschutz« *pod enotno deželno vodstvo z nekim Juva-om na čelu.****

Ob vsej meji pa je nastalo silno ogorčenje radi zapore malega obmejnega prometa. Z omejitvijo nakupovanja živil v Jugoslaviji so prizadeti na avstrijski strani največ srednji kmetaki stanov. Povsod se opaža, da oblasti samo s silo za-
držujejo ogorčenje,

do trpe kraji v okrajih Novo mesto in Črnomelj, koder dosega škoda do 40.000 Din.

Škoda, ki so jo napravile katastrofalne nevihte s točo, je letos cenjena na 31 in pol milijona dinarjev. Mnogo so trpeli vinogradi in sadovnjaki, kakor tudi vsi posevki na njivah. V celjskem okraju, zlasti v Savinjski dolini je bila škoda cenjena na 5 milijonov in 400.000 Din. V prvi vrsti so trpeli kraji ob Savinji. Krški okraj je letos utrpel okoli 4 in pol milijona dinarjev škode, Okraj Črnomelj trpi 2.500.000 Din škode, okraj Brežice nad 1 milijon, okraj Gornji grad nad 1 milijon, okraj Konjice okoli 2 milijona, Metlika nad 1.200.000 Din, Novo mesto 1.300.000 Din. Najmanjšo škodo po toči trpi okraj Dolnja Lendava, namreč okoli 24.000 Din. Okraj Dravograd, Maribor desni breg in ostali so imeli letos od 25.000 do 600.000 Din, razun okrajev Murska Sobota, Ljutomer, Radovljica in Kamnik, ki sploh niso imeli nobene ali prav neznatno škode.

Decembarske povodnji so tudi napravile ponekod večjo škodo. Tako cenijo po decembarski povodnji povzročeno škodo v slovenjgraškem okraju na 25.000 Din.

Velika izsiljevalska afera v Zagrebu

Uredništvo »Naše senzacije« *je izsiljevalo od bogatih Zagrebčanov denar, da ne bi bili napadeni*

Zagreb, 20. decembra.

V Zagrebu je že eno leto izhajal tednik z naslovom »Naša senzacija«, ki je navajal naslednja svoja načela: »Naša senzacija« *se bori za socialno pravičnost in enakopravnost, za veliko misel svobode, resnice in pravice, za našega malega človeka, obrtnika in intelektualca, za pošteno delo in trud, za spoštovanje jezika in običajev našega naroda od strani raznih pritepencev, za pravilno razdelitev dela, za našo domačo industrijo in gospodarstvo, proti korupciji in »pljačkanju«, proti tujcem, proti privilegiranim nasilnikom, proti prevetlim zaslužkom, proti narodnim krvoseom itd. itd.*

Liet sam je bil revolverso urejevan. Te dni pa je bil liet nenadoma ustavljen, arhivi zaplenjeni, uredništvo pa aretirano. Liet sta urejevala in izdajala Zefir Benčević in Nikola Sertić, od katerih je bil prvi zaradi raznih kaznivih dejanj (tatvine, goljufije itd.) obsojen nič manj kakor dvanajsetkrat, njegov tovariš pa celo štiriindvajsetkrat. Oba eta v arhivih zagrebske policije zapisana kot nevarna kriminalna tipa. Poleg njiju je aretiranih tudi več sotrudnikov.

To se vidi iz ogromnega arhiva, ki ga je te dni policija zaplenila v uredniških prostorih v Masarykovi ulici. Našli so celo kopo neobjavljenih sestavkov, ki so bili določeni za to, da pred objavo pokažejo določeni žrtvi, nakar pa bi jih »Naša senzacija« *natienila z mastnimi črkami na prvi strani. Iz raznih papirjev, ki so prišli policiji v roke, se vidi, da so imeli ti gangsterji zelo mnogo uspeha pri raznih zagrebskih podjetnikih, zlasti inozemskih. Kako so postopali, je razvidno iz naslednjega primera:*

Dobro znan zagrebski velepodjetnik, ki ima veliko tovarno za kože, je plačal ljudem okrog lista 1200 Din za to, da ne bi objavili članka, ki so mu ga predložili v branje. Njegov podpis na priznanici ima policija.

Pri naslednjem primeru je pa izsiljevalcem spodelile: »Naša senzacija« *je v več številkah hudo napadla zagrebsko podjetje Mavro Sauerbrunn in napovedala za prihodnje številke še nova senzacionalna odkritja o podjetju. Ko so izšli ti članki, se je nekdo iz uredništva »Naše senzacije« *odpravil k Sauerbrunnu. Dejal mu je, naj plača na roko 8000 Din, če noče, da bi nadaljnji napad izšel v listu. G. Sauerbrunn pa ni imel masla na glavi, da bi se oplašil te grožnje in je prijavil zadevo policiji. Tako so prišle oblasti na sled držnim izsiljevalcem.**

Ugledni zagrebski industrijalec Artur Marič pa je plačal izsiljevalcem precejšnjo vsoto za to, da ga ne bi v svojem listu hvalili, kajti reklama v takem listu več škodi nego koristi. »Naša senzacija« *je objavila o Mariču članek, v katerem njega in njegovo podjetje poveljuje. Ne da bi prej Mariča vprašali ali soglaša s člankom, so liet v 3500 izvodih natiskali, nato pa se je odpravil nekdo k Mariču s še svežim lietom po primerno nagrado. Mesto nagrade pa je Marič energično protestiral proti objavljenemu članku. Ker pa je bil liet že natiskan, mu ni preostalo drugega, kakor da je za 3000 Din odkupil vso naklado »Naše senzacije« *in jo sežgal.**

Da bi krasni članek veseo ne prišel ob veljavo, so ime Marič v njem nadomestili z imenom brata Deutsch Maeljaki in ga objavili v prihodnji številki.

V arhivih so našli tudi abecedni seznam vseh bivših in bodočih žrtv. Takim žrtvam so kar pisali pismo, češ, toliko in toliko nam dajte, pa vas ne bomo napadli. Izsiljevalci so si kar sami izstavili častniške legitimacije, s katerimi so se predetavljali petičnejšim Zagrebčanom in kar zahtevali od njih podpore v tiskovni eklad.

Zagrebska policija pa doznava vsak dan nove in nove podvige teh držnih bivših kaznjencev.

**PRVOVRSTNE
RIBE KRAPE**
razpošilja po zmerni ceni
SAMOSTAN STIČNA
na Dolenjskem

ERASMIK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe
boste obvarovali z
ERASMIK
MILOM IN PASTO
ZA ZOBE

Za ugodno
britje uporabljajte
ERASMIK
MILO ZA
BRITJE

Jubilejna razstava kanarčkov

Vsako leto za božične praznike nam priredi društvo za varstvo in rejo ptic pevk v Ljubljani ljubko razstavo kanarčkov, ptičje hrane, kletk itd., da je velika licejska telovadnica, ki je okrašena z zelenjem in cvetjem, spremenjena v pravi živi park.

Letos za 10 letnico društva in deseto, torej jubilejno razstavo, ki jo bodo otvorili ljubitelji in zaščitniki ptic v nedeljo dopoldne ob 10 ob navzočnosti g. pokroviteljice Olge Pučove in povabljenih gostov, so nam ti idealisti pripravili prijetno presenečenje.

V slavnostno okrašeni in obsejni dvorani mestnega liceja bo razstavljenih okrog 500 najrazličnejših kanarčkov, ki bodo dali ptičji koncert, kakršnega Ljubljana še ni slišala. Ta svojevrsten koncert pa bo na sam božič ob 11.40 prenašala posestrina kukavica, tako da bodo vsaj nekaj teh pevcev slišali tudi oni, ki imajo doma zvočnike, a ne morejo priti na razstavo. Seveda pride pred mikrofoni le kakih 15 do 20 teh idealnih pevcev in na svoj popoln račun pridejo le vsi tisti, ki bodo razstavo tudi posetili. Velika dvorana mestnega liceja bo letos pravi paradiz, kjer bo nad 500 kljunčkov žgolelo in ubiralo svoje mehke strunce. Koliko veselja in kramljanja bo pri ptičkih imela naša mladina, malčki, mamice in očaki, saj je pri ptičkih tako prijetno in toplo, da se le vsak težko loči od njih, posebno še zato, ker na razstavi ne bo drugih kanarčkov, kot oni z rodovniki, torej res samo čistokrvni in zlahtni pevci od naših rejcev iz Ljubljane, Maribora, Celja in bratskega društva iz Zagreba.

Da na razstavo pridejo res sami odlični pevci, zato je poskrbela tričlanska komisija sodnikov, ki je vse ptičke dva dni pred razstavo ocenila, tako da bo na razstavi tudi razvidno, koliko je vsak poedini ptiček dosegel glede sposobnosti njegovega petja.

V nedeljo, 23. decembra ob 16 bo pa tudi predavanje o pravilni prehrani in boleznih kanarčkov.

Kjer bo pa toliko ptičkov, bo večkrat tudi dosti lačnih želodčkov, zato bo pa naša renomirana veletrgovina s semeni Sever & Comp. razstavila najrazličnejšo ptičjo krmo, kletke za ptičke pa veletrgovina Franc Stupica v Ljubljani.

Na razstavi bodo prodajali tudi srečke in komur bo sreča naklonjena, bo lahko dobil prav dobrega kanarčka za 1 Din. Kanarčke za srečkanje so dali idealni odborniki in člani društva, ki priredijo tudi razstavo največ le zato, da se na malenkostni vstopnini nabere kaj za lačne želodčke prezebajočih, a koristnih ptic pevk pod milim nebom v hudi zimi, za katere pa bodo na razstavi na razpolago tudi prav lične in praktične krmilne hišice, ki jih bo društvo oddajalo po nizki nabavni ceni in čijih krmišča so napravljena tako, da ne moreta sneg in dež do hrane, a ptički jo lahko dosežejo. Razstava torej ni zgolj poučnega in zabavnega, temveč tudi dobrodelnega značaja.

Velik požar v Halozah

Ptuj, 21. dec.

V četrtek okoli 1 ponoči, ko je bilo prebivalstvo v globokem spanju, je nenadoma začaralo nebo nad Sv. Barbaro. Požar je izbruhnil v gospodarskem posloju zakoncev Žiga in Zlate Primožič (prej Blass). Kakor se splošno govori, je začelo gospodarsko poslopje goreti na več krajih; ogenj se je z bliskovito naglico razširil na stanovanjsko poslopje, v katerem se je nahajala trgovina z mešanim blagom in gostilna, ter veliko skladišče napolnjeno z raznim blagom. Na gašenje ni bilo misliti in so ljudje, ki so prihiteli od vseh strani, morali omejiti obrambo na v bližini stoječo cerkev, šolo in pošto, ki je bila v nevarnosti, da postane žrtev silnega požara. In tudi gasilci iz Stojncev, ki so prihiteli na kraj nesreče, so se morali omejiti na obrambo navedenih objektov in ostalih sosednjih poslopij. Siloviti ogenj je zakoncem Primožič uničil vse do tal, tako da štrli le očrnelo zidovje v zrak. Rešiti so mogli le majhen del pohištva in živino, vse ostalo pa je postalo žrtev požara. Pri reševanju pohištva se je ponesrečila tudi ena oseba. Škoda je zelo visoka in znaša, kolikor se je dalo preceniti, nad 150.000 Din.

Ribnica

Junij ali december? Na večer, 19. decembra, zagledam na vrtu v grmčiku malo lučko. Da me ne prevარი kaka fosforna trhlenina, svetlo stvarco pobehem in se prepričam, da je prava živa kresnica (Johanniskäfer, Johannisswürmchen, lampyrus noctiluca), kakršne švigajo po zraku meseca junija ali julija. Pa je res letos narobe svet!

Ribniška graščina prodana? Kakor čenjam, se prodaja ribniška graščina, ki je stoletja gospodovala nad ribniško dolino. V stoletjih je noben turški napad ni zmagal, ker so jo v davnih časih vsako leto sproti popravljali in utrjevali podložni tlačani. Ena najstarejših graščin v deželi je. Skoro s tisočletno zgodovino se ponša. Castiltijva starina pa pred novim časom klanja svojo glavo. Sicer ne iz potrebe, ampak iz gospodarskih vidikov. Marsikak delavec je pri nji dobil zaslužek. Menda se vanjo nastani vojaštvo.

Zaprisega vojni obveznikov se je preteklo nedeljo slovesno izvršila na treh krajih ribniškega sodnega okraja, in sicer v Ribnici, Sodražici in Loškem potoku. Prvotno je bila določena samo Sodražica, in bi imeli nekateri po 22 km daleč v mokrem vremenu. Uvidevna vojaška uprava je v zadnjem trenutku zaprisega preuredila, za kar so ji obvezniki docela hvaležni.

Električna napeljava banovinske elektrarne je dovršena in bo prihodnje dni po Ribnici zasvetila nova luč, ki prevzame posel stare zasedne elektrarne. Stare luči ugašajo, nove svetijo!

Napredna Ljubljana - bodi v resnici napredna!

Dne 17. t. m. so prebivalci mesta Rima uživali tako sladko spanje, kakor nobeni drugi mestni prebivalci na svetu. Tudi prebudili so se s skrajno prijetnimi čustvi, ker niso slišali običajnega peklenkega šuma, ki se začne v velemestu že v zgodnjih jutranjih urah. Že v soboto, 15. decembra je namreč oblast, začenši od 10. ure ponoči, uvedla nov red, po katerem je odslej ponoči in podnevi absolutno prepovedano vsako hupanje avtomobilov, zvončkanje biciklov in sploh vsak podoben šum. Eksperiment se je izvedel v soboto v sredini mesta na trgu Venezia in se je potem vsak dan razširil na drug predel mesta, tako da je v sredo, 19. t. m. bil razširjen na vse mesto z njegovimi predmeti vred. Seveda je od gotove ure naprej strogo prepovedano vsako gramofonov in radijev, vsako petje, kričanje in balinanje ali pa kakšne druge šumne prireditve po javnih lokalih, izjemši hermetično zaprte prostore, in tudi vsako vpitje, razgrajanje in prepri napol ali docela vinjenih ljudi na cesti. Določeno so visoke denarne kazni in zapor.

Tako je rimska policija rešila vprašanje, o katerem so se mesece in mesece pisali dolgi članki po časopisih in so se izražali pomisleki, da bo to neizvedljivo in da bo imelo za občinstvo lahko nesrečne posledice. To pa se ni uresničilo, ampak nasprotno: od 15. do 19. decembra se ni zgodil niti najmanjši prometni incident, dočim jih je prejel vsak dan zaznamoval tudi po sto. Promet se sedaj vrši neprimerno bolj redno in harmonično nego doslej. Seveda so tudi pešci odslej vezani na najtostnejše predpise, ki jih ne smejo kršiti, ako nečejo zapasti visokim globam in zaporu. Promet regulirajo številni semafori. Povsod so uvedene cone za prehod ceste in svarične table. Prometni stražniki pa pazijo na red in ga po potrebi dirigirajo s širokimi belimi rokavicami, ki so se izkazale za najboljšo signalno sredstvo. Signali so se pa tudi poenostavili.

Zgledu Rima, koljega prebivalstvo je sedaj že preseglo 1 milijon, so sledilo najštevilnejše mesto sveta London, ki je že kot poskus uvedlo takozvane tedne popolnega molka. Šum pa je do skrajnosti že zdaj omejen skoro po vseh velemestih Evrope. Spričo tega je pač upravičeno mnenje, da to, kar se je posrečilo v milijonskem mestu, ne bo nemogoče v naši Ljubljani,

ki se, kakor znano, imenuje, ne brez pravice, dolga vas, ker njen promet žalibog še ni tolik, da se ne bi mogel primeroma lahko urediti brez šuma, ki ubija našemu prebivalstvu živce in mu moti tako nujno potrebno spanje po narazličnejših šumih, od ropotanja in trobentanja ter izpuhavanja avtomobilov do razgrajanja pijancev, ki je pri nas postalo zlasti po vojni tako običajno in se od varnostnih organov z največjo dobrohotnostjo tolerira. Ne smemo tudi ne prezreti lokalov, kjer se spevalet in gosti globoko do jutra dorejo (tako namreč je treba imenovati njihovo takozvano posamično ali zborna petje), balinanja po gostilniških dvoriščih in radijskih koncertov pri odprtih oknih. Zadnji čas je, da tudi naša policija uvede absoluten mir po primeru drugih mest in ga zagotovi z drakoničnimi globami in kaznimi, ne glede na socialni ali kakršen že koli drugi položaj oseb, ki vse te različne glasove, šume in ropote proizvajajo ter se sami na cesti po veselih večerih radi producirajo v glasnih debatah, kričanju in eventualno tudi v zmerjanju.

Treba pa je seveda priznati, da pomisleki, ki jih je do sedaj imela naša policija proti uvedbi popolnega molka, niso brez vsake podlage, to pa zaradi velike nediscipliniranosti našega občinstva, ki so mu vsaki predpisi mrzki in vsak red skrajno neljubi. Vendar pa je treba občinstvo navaditi, da se bo reda strogo držalo, pa najsi bodo pešci ali avtomobilisti in biciklisti, ki, kakor znano, povzročajo največ nezdov. Otroke bo pa treba učiti prometnega reda tudi v šolah in stvar bo šla v najkrajšem času, kakor namazana. Razume se, da je za slučaj take korenite uredbe našega pouličnega prometa potrebno, da se ceste, kakor je n. pr. Poljanski nasip, kjer ogal Romove hiše varen hod ali tek naravnost onemogočuje, za promet z vozili absolutno prepovejo, saj se ne avtomobilisti ne biciklisti ne vozijo za omejitvene uredbe, jih je policija tozadevno izdala, niti malo ne zmenijo; pa izvedbe takih uredb tudi nihče ne kontrolira. Seveda pa je kot krona vsega nujno potrebno to, da bodo policijski organi postopali proti kršilecema reda, naj sledi temu kakšna nezgoda ali ne, breobzirno, da ne bo prav nihče ušel kazni tudi za najmanjši prestopke prometnega reda in nočnega miru. Torej, začnimo!

KLOBUKE

za dobo sezono v raznih barvah in oblikah ter razne športne in zimске čepice za gospode in dečke nudi v veliki izbiri

MIRKO BOGATAJ trgovina klobukov
LJUBLJANA, STARI TRG 14

Cene zmerne Sprejemajo se popravila

© Sv. maša za turiste in izletnike bo v kapeli Vzajemne zavarovalnice jutri, 23. decembra, in na praznik Sv. Stefana, 26. decembra, ob pol sedmih zjutraj. Na sveti dan sv. maše v kapeli ne bo.

© Sv. Peter v Ljubljani. Naj širša javnost vsaj malo zve, da se v korist ubojcem tudi v naši skupni pridno gibljemo. Tako so dne 19. novembra — god sv. Elizabete — neutrudne odbornice Elizabetine konference letos pogostile in obdarovale 40 zelo siromašnih vdov in sirot, katerih najnižja starost je bila 70, največja pa 95 let. Vsak dobitnik, ki bi bil videl te reve, s kakšno hvalenostjo so uživale pripravljeno jim dobro kavo in videle druge jim darovane stvari, bi bil spoznal, da je njegovo dobro bilo prav obrnjeno. Blagajničarka konference gđ. Cilka Krekova je s svojim nagovorom vse do solz ganila. Pa ne samo na 19. dan novembra se spominja konferenca teh rev, temveč vsak mesec jih odbornice vse obiščejo — kakor tudi več drugih družin. Za božič je letos konferenca razdelila ravnim otrokom — nad 100 jih je bilo — obutve, obleke in živil. Bog plačaj blagim dobitnikom!

© Najlepše božično darilo za Vaše malčke je vstopnica za v gledališče k mladinskih igram, ki se igrajo za časa božičnih praznikov. V dramih: v nedeljo, 23. dec. ob 15. polpodne »Snežulčica«, v torek, 25. dec. ob 11. polpodne »Peterčekove poslednje sanje« in v sredo, 26. dec. ob 11. polpodne »Jurček«. — V operi pa v torek ob 15. polpodne balet »Od bajke do bajke«. Za vse te predstave veljajo znižane cene.

© Kino Kodeljevo predvaja drevi ob 8 bogat dvojni spored.

© Sveži divji zajci se prodajajo na Vodnikovem trgu po 12–16 dinarjev komad.

© Nad 260.000 kg sadja v novembru. Uvoz domačega sadja od avgusta, ko je letos dosegel vrhunec, mesečno pada. Novembra je bilo iz raznih krajev dravske banovine, zlasti iz Štajerske,

uvoženih 267.566 kg domačega sadja, večidel jabolk, na trg pa so bile poslani tudi še fine bruske, katerih cena je poskočila. Prav značilno je dejstvo, da je mitnica na Tyrševi cesti pri artillerijski vojašnici, prekontrolirala 60.589 kg sadja, to je, da je po tej prometni žili prišlo v Ljubljano največ domačega sadja, zlasti štajerskih jabolk, ki so jih začeli uvažati kar na tovornih avtomobilih. Štajerski sadjereji skušajo blago placirati na domačih trgih, ker so letos imeli velike stitnosti in ovire pri izvozu v druge države. Na glavni kolodvor je prispelo 38.114 kg sadja, na tovrni kolodvor 39.888 kg, po Poljanski cesti 21.226 kg in po Dolenjski cesti 6977 kg. Pri drugih mitnicah je bil zaznamovan prav neznaten uvoz domačega sadja.

© Sam Jezusček pride v opero dne 25. dec. k baletu »Od bajke do bajke« ter bo delil otrokom darila. Kdor želi, da bodo obdarovani njegovi malčki, naj pošlje darila z natančnimi imeni in naslovi obdarovancev k gledališkemu mojstru Lebnu v opero.

Javna sodna dražba

se vrši dnevno od 9. do 12. in od 15. do 18. v trgovini »Jugošport«, preje A. Rasberger, Miklošičeva cesta 34. Gramofoni, proše, radio aparati, zvočniki, radio potrebščine, veliki gramofoni za kavarnе, koncertne dvorane itd.

© Izbor eni eviček in sloveče belo »Juden« se dobi pri »Jožici« na Poljanski 11. Kuhinja razpolaga vedno z gorkimi in mrzlimi jedili. Se priporoča.

© Parno in kadno kopališče za moške v hotelu »Slon« bo odprto ves dan v ponedeljek, dne 24. dec.

© Blagajna Poštne hranilnice, podružnica v Ljubljani, bo poslovala za stranke dne 24. t. m. od 8 do 12.30.

© Damske nogavice, volnene, svila flor in svila volna ter otroške, trpežne, ima trdika Miloš Karničnik, Stari trg 8.

© Deževno vreme. V četrtek je nastopilo nekoliko hladnejše vreme, toda kmalu se je ponovilo neprijetno deževje. Včeraj je zopet začelo deževati. Jutranja temperatura je padla za 1 stopinjo napram prejšnjim dnevom, barometer pa se je dvignil na 758 mm. Mla zima je pričarala marsikak naradni pojav. Telohi po hribih mole že svojo glavico in kukačo, če se bliža pomlad v deželo. Na

Kulturni obzornik

Ob pesmih Edvarda Kocbeka

Te dni je izšla pri Novi založbi pesniška zbirka Edvarda Kocbeka »Zemlja«. Knjiga lirike v času, ko se je celo znanost zazibala v svojih talnih osnovah in izpoveduje negotovost duha in ko čisto čustvo oledenelo gineva pred norostjo in razdejanjem srca! Top in gluh čas, ki sprejema samo izjave in ve, da ne verjame vanje, ko deklamatorji robantijo z besedo, ki so jo pobrali mimogrede, samo da bi sebi dopovedali, da so še na svetu! Kdo jemlje čustva zares. In vendar prav temu času govori Kocbekova knjiga tako dobro, neutrujeno, nevsiljivo pa kljubovalno proti vsemu samozavestnemu razumarstvu, nabrekliemu poboljšarstvu in obrabljenemu besedenju, da bomo ob nji lahko merili, koliko je kje še toplote, dobrote, poguma in iskrene človečnosti. Izrazita mladinska knjiga, pričevanje za rod, o katerem govore, da se razkaja in da v njem ni več zlatega središča.

Gotovo bo še kdo drugi na tem mestu pisal o teh pesmih, jaz bi rad samo povedal, da jih občutim kot priča, kakršne že dolgo ni bilo v našem slovstvu. To je knjiga, ki z vso svojo tiho podira, kar je majhnega in ozkega, ki s svojo široko obseja predmete, ljudi in ves njihov svet in se s svojim ranjenim srcem ne more ujemati, ker prejasno vidi jutrišnji dan.

Kje si, protigravec? Pridi, sveti nasprotnik, premagaj me iz oči v oči in podri me na tla, ne pahnj me v puščavo, ki žela in žre do dna, reši moje brate, okoli nas gluha loza zveni.

(Str. 77.)

Te pesmi po sredi režejo današnje vrtočlavo, v kateri že ne čutimo več, kako smo ukle-

njeni vsak v svoj usodni kolobar in ga ne moremo prebiti. Kliče v tiho in vdanost velikim stvarim. Če res misliš, da se ziblješ v velikih perutih, sproščeni uživaj v naročju daljav in obzorij, tukaj spoznaš, da je vse to omahovanje samolastne preutrujene volje, v kateri smo že pozabili na svoj namen in začetek, zakaj vse je potrebnejše in trajnejše kakor lastno ugodje in svoj lastni prav. Eno je nad nami in z nami še trdno in vse naše: Zemlja, kakor jo je Bog ustvaril in v svoje veselje pregledal sedmi dan. In tu je izhodišče.

V Kocbeku živi človek Paula Claudela, ki družji preteklost in sedanjost v sladko kontemplacijo predmetov in odkriva v njih slast bivanja in oporo za večnost. Zato leže pred nami podoba domače zemlje, kakor da gledajo iz njih vsi davni rodovi od prvih začetkov, vsi, ki so ji dali svojo kri in vtisnili vanjo svoj obraz, in jo čutimo tako, kakršna bo še vse čase za nami. Le tako se more v izmučenosti časa tolaziti:

O nič drugega, kakor pokriti si oči in pritisniti jih nate, zemlja, dokler ne bodo zvezde prišle na nebo.

(Str. 80.)

Zemlja, iz tebe se dotikam vsega, zemlja, vate se vračam, moje meso diši po sveti daritvi in smrti žalosti, dolgo bom gledal navzgor, ponoči in podnevi (str. 84).

V Ljubezenskih in Tovariških pesmih (IV in V) si podajata roko dve skrajnosti: skrivnostna igra eros, kakor obredna zamaknjenost telesa, ki ni sama od sebe, in privid jutrišnjega dne, ko se zgane bratstvo trpečih, zadržano divjino vseh, ki v skrbi tiho čakajo svojega dne. Iz obojega vre toliko človeške iskrenosti in dobrote, da proti nji ni priziva:

Se v spanju vas vidim neutrudne, kakor otročki ste mi dragi, vi tečete in boste nekam prišli, le omamljeni, ki leže

Mariborske vesti:

Uvoznina in maribor. gospodarstvo

Mariborski gospodarski krogi pridno proučavajo novo uredbo o zvišanju uvoznine, ki jo je predložila mestna občina javnosti na vpogled. Informirali smo se pri posameznih gospodarskih strokah, kakšne bodo posledice izpremenjene uvozninske tarife za mariborsko gospodarstvo, ter doznali:

V načelu se mariborski gospodarski krogi strinjajo z izpremembo uvoznine ter s predlaganim povišanjem tarife. Industrija, trgovina in obrt v Mariboru so potrebne neke zaščite, že radi tega, da dobijo nadomestilo za izgube, ki jih imajo radi visoke uvoznine v drugih mestih. Vendar pa ima nova uredba gotove hibe, ki jih bo treba popraviti še pred zakonitvijo. Z uvoznino bi bile prizadete predvsem razpošiljalnice in veletrgovina. V Mariboru imamo več trdk, ki prodajajo v mestu samem kvečjemu 10% uvoženega blaga. Vse drugo razpošilja odjemalcem v drugih krajih. Nova obremenitev bi bila za take trdke neznošljiva, ker bi za marsikako vrsto blaga znašala uvoznina toliko, kakor carina in bi se tako oslabil konkurenčna možnost mariborskih trdk. Drugo hibo ima osnutek uredbe v tarifi za poštno pošiljke. V svrhu poenostavljenja poslovanja bi se plačevalo za poštno pošiljke do 5 kg težine 2 Din, od 5–10 kg 4 Din in nad 10 kg 5 Din. Vsem uvoznikom bi se na ta način odprle možnosti, da

uvažajo blago, ki spada pod najvišjo uvozninsko postavko, za razmeroma nizko uvoznino po pošti. Primer: 100 kg foto-aparatur po železnici plača 800 Din uvoznine, po pošti v paketih po 10 kg pa le 50 Din itd. — Dasi se v uredbi naglašja, da so življenjske potrebščine in predmeti, ki služijo konzumu najširših plasti odjemalcev, uvoznine oproščeni, je vendar v predloženi uredbi še cela vrsta predmetov, ki bi morali biti pravzaprav oproščeni ali nizko obdavčeni, vnošeni pod tarifne postavke z visoko uvoznino. Nujno bi bil potreben radi tega še poseben pravilnik, ki bi to vprašanje precizneje urejeval. Vprašanje zase je seveda kontrola. Edino točno kontrolo ima občina pri pošilkah, ki prihajajo po železnici, ker ima tam že svoj izvežban uradniški aparat. Gotovo pa je, da bo po uvedbi nove tarife promet po železnici nazadovol, dvignil se bo pa cestni tovorni prevoz, ker je sedanja oblika kontrole, ki jo občina izvaja, brez vsakega pomena. — V navajanem smo se omejili na osvetlitev le nekaterih hib nove uredbe, ki pa povsem dokazujejo, da bo treba še mnogo izprememb, predno bo predlog o izpremembi uvoznine dozorl do zakonitve. Seveda pa priznavamo v celoti dobro voljo in namen občine, pomagati predvsem obrtnikom in industriji na svojem teritoriju.

— Članstvo je sprejelo izpremenjena pravila soglasno

□ Podružnica Touring-kluba. Že nad leto dni deluje v Mariboru pripravljalni odbor za ustanovitev podružnice Touring-kluba. Priprave so že sedaj tako daleč napredovale, da se bo podružnica v najkrajšem času osnovala, čim bo banska uprava odobrila predložena pravila. Za tujski promet bo podružnica te važne mednarodne ustanove velikega pomena.

□ Novi prostori — novo pohištvo. Obmejna policija se je vselila v krasne in higielične nove prostore v poslopju kolodvorske carinarnice. Vselila pa se je s svojim starim pohištvom, ki v novi okolici izgleda še bolj neprimerno. Ker ima obmejna policija dnevno opravka s številnimi tujci, bi bilo pač umestno, da dobi tudi primernejšo pisarniško opremo.

□ Ekspozitura tujskega prometa na kolodvoru. Mariborska Tujsko-prometna zveza je izpremenila svojo menjalniko na kolodvoru v stalno, noč in dan odprto ekspozituro, ki nudi potnikom poleg zamenjave denarja tudi vse potrebne informacije. Lepa neonsvetlobna reklama opozarja sedaj potnike na to ekspozituro.

□ Umetniška razstava odprta na Stefanovo. Razstava mariborskih umetnikov v kazinski dvorani bo odprta še jutri ter se nato zaključila. Na Stefanovo bo pa razstava zopet odprta ves dan in lodo veljale za vstop ljudske cene — vstopnice po 2 Din. Tako bodo imeli prilžnost najširši sloji, da si ogledajo lepo in zanimivo razstavo naše domače likovne umetnosti.

□ Zanimanje za preureditev Zrinskega trga. Na mestnem gradbenem uradu so razgrnjeni načrti za regulacijo Zrinskega trga, ki vzbujajo med prebivalstvom vzhodnega dela mesta znatno zanimanje. Z izvedbo te regulacije bi trg s parkom v sedanji obliki izginil ter bi se tudi deloma zazidal. Pridobila pa bi se nova cestna zveza med Cafovo, ozir. Razlagovo ulico in Tomšičevim dvoredom. Za novo cestno zvezo bodo morali žrtvovati del svojih parcel posestniki Pfriemer, dr. Pohl, vrtnar Jemec, lastnik lekarne Bernhard in trgovec Vielhaber v Kopitarjevi ulici. Izvedba regulacijskega načrta pa še zanekrat ni aktualna.

□ Lekarniško nočno službo vrši v prihodnjem tednu od 23. do 30. dec. Vidmarjeva lekarna »Pri sv. Anehu« na Glavnem trgu.

Vaš način življenja ni pravilen, ker preveč sedite!

Popravite pa še lahko mnogo, ako pijete redno

ROGAŠKO SLATINO
»Tempel«.

delo svojo vrednost in je prav, da smo ga dobili v naš repertoar, zlasti, ker zmora na človeka estetsko učinkovati vse čisteje od kakšnih plitvih operet.

Uprizoritev sama ima tudi mnogo vrednosti. Izdelana je srečno v sceni in glasbi. Dirigent dr. Svava je dal glasbeni strani zdrav, izdelan obraz; zaje je dobro slog umetnine in je tudi tehnično stran lepo dvignil. Režijsko delo g. Primožiča pa se je prav tako obneslo, ker je zajeto v poznavanju odreske tehnike z odtehtanimi povdarki, in so tako »Grobijanci« tudi na sceni (razen deloma malce pretirane draštnosti) dobili priljubeno lice.

»Stiri grobijanci« so likovno izoblikovali: gost ravnatelj Betetto, ki je postavil izredno srečno izklesano figuro, ostajajoč v zdravi meji od pretirane grobosti, g. Zupan, ki je svojo sposobnost komičnega karakteriziranja zopet do dobira uveljavil, g. Primožič, ki polaga šegavo značilnost v kontrastnost (maska je skoro pretirano poudarjena) in g. Marjan Rue, ki je dobro izdelal lik zagrenjene »ovčate«. Njihove žene so našle prav srečne interpretirje v gospe Kogojevi, gđ. Zupevčevi in ge. Poličevi, ki so znale vse zadovoljiti, vsaka s svojo posebnostjo. Ga. Ribičeva in g. Banovec sta naiven par, ki nesrečno in vendar srečno stoji v središču mehanizma zmešnjav in zapletkov, in ob katerem se končno šegavo razreši zamotan klopčič. G. Marček je v posttranski vlogi tujega ple-miša, ki naj postavi nasprotje med grobostjo in finoso občevanja, skladen pojav. Tudi služkinja Ramšakove spada v okvir.

Celotno delo ni problematično in ne zahteva kakih posebnih zbirskih razmotiranj. A je vendar toliko vredno in dobro izdelano, da je v priznanje našemu opernemu gledališču in bo lahko služilo za zdrav odlih občinstvu. — Premiera je bila dobro obiskana.

✱

Opomba: Pod včerajšnjo oceno o plesnem večeru Katje Delakove je pomotoma izostala šifra našega glasbenega referenta g. V. Ukmarija.

po pristaniščih in kanalih, si bom naložil na ramena in poneseš na toplo (str. 63).

To so dobra sproščanja v času mnogotere in trde reakcije, ki prihaja iz ozkih sob in širokih cest. Brez retorike, v kateri kričimo, in brez samozavestne priučene načelnosti, v kateri lesonimo, čutimo, da se tukaj tiho ureja svet v celem, v dobrem in božjem. Nič ni fragmentarnega, ta »Zemlja« zajema naš svet od preproste podobe in igre do himne življenja, do hvalnice trpljenja, bolečine, veselja, ljubezni; poje hvalnice bivanja, otroštva in služabništva božjega. To so krepka tla in jasni razgledi. Pot vodi samo kvišku.

F. K.

Štirje grobijani

Operna premiera

Wolf-Ferri spada med sodobne skladatelje, ki se jih današnje umetnostno vrvenje in lekanje ni oprijelo. Mirno zastavlja svoje skladateljsko delo ob ameriki italijanskih opernih skladateljev 18. stol., le nekoliko oplojen po starejšem verističnem pojmovanju pa z druge strani naslonjen na nekako dunajsko muzikalno svojstvenost. Njemu je umetnost sama po sebi glavni princip in pušča popolnoma ob strani atemljenje za razvojem. V tem pa ta princip tudi dozeja, ko vsebuje njegova glasbene tvorbe mnogo umetniške vrednosti in aike.

»Stiri grobijanci« je dal naslov svoji glasbeni veselogiji, ki se oprijema komične snovi s povdarjenjem trdo karakteristiko. Po zgledu »comédie dell'arte« zajema zaključeno družinsko življenje z vsakdanjo žalostjo in veseljem, ki ju prožijo odnosi članov nekaj bližnjih družin v medsebojnih trenjih iz vendar neke iskrene povezanosti. Snov je srečno zgrajena in zmoro nuditi pravi odlih in iskren smeh. — Glasbena stran vsebuje v že opisani ameri mnogo zelo prisrčnih pa tudi ostro komičnih karakteriziranih momentov, ki so v svoji značilnosti prav prikladni odlihu in zabavi. Zato ima celotno

Otok spremenjen v orjaško letališče

Angleži grade nova vojaška in civilna letališča

Kmalu po novem letu bo Anglija začela graditi mnogo novih vojaških in civilnih letališč. Pri tem bo dobilo svoj zaslužek na deset tisoče brezposelnih ljudi. Največje delo pa bo brez dvoma na otoku Torney, katerega hočejo spremeniti v orjaško vojaško letališče.

Otok Torney leži med Chichestrom in Portsmouthom. Kajpada poslej nanje ne bo več smela stopiti noga nepoklicane civilista. Na otoku bodo zgradili velike vojašnice in letalske lope. Ta ogromna letalska postaja bo branla južno stran Anglije pred napadi od francoske obale ali od morja. Stroški bodo pa znašali najmanj 250.000 funtov (nad 60 milijonov dinarjev).

V grofiji Norfolk pa hočejo Angleži graditi dve novi vojaški letališči, eno v Feltheu, drugo v Marthamu. Lego za ti dve letališči so izbrali tako, da iz zraka ne bo

prav lahko mogoče opaziti cest in železniških tirov proti letališču. S tem upajo, da so letališča najbolj zavarovana pred obiski sovražnih bombardnih letal, ako bi nekoč šlo za res.

Civilnih letališč je na Angleškem že sedaj precej. Eno izmed največjih in najpomembnejših je londonsko letališče Croyden. S tega letališča vsak dan leti potniška letala v Pariz, Berlin, Bruselj in Köln. Promet na njem je velik, toda letališče je predalet od Londona. Iz središča londonskega mesta do letališča Croyden je kar 20 km daleč. Zato strokovnjaki delajo najbolj drzne načrte, kako bi ugodneje rešili vprašanje londonskega letališča. Nekateri so že predlagali, naj bi se letališče napravilo kar sredi Londona; n. pr. v velikem in slovečem Hyde-parku. Drugi predlagajo, naj bi bilo letališče

na strehi železniške postaje Kingscross ali Charingcross. Toda ti načrti imajo za svojo največjo sovražnico glasovito londonsko meglo, ki je sredi mesta kar črna ali rumena, da se tako prav nič ne vidi skozi njo. Megla v Croydenu je sicer tudi precej gosta, vendar se skozi njo mnogo bolj vidi. V Croydenu imajo večkrat meglo. Zato morajo letala včasih pristati na morskem obrežju, n. pr. pri Lympu. Izkušnja pa uči, da je London od sopare, prahu in dima vedno nekoliko zamegljen, čeprav je zunaj najbolj jasno vreme. Zato z Londonom ne bo nič.

Omnibus vozi popotnike iz Londona v Croyden pol ali tri četrt ure. Zato se na Angleškem ne more razviti večji letalski promet. V tri četrt ure je popotnik tudi z angleškim vlakom že precej daleč.

Nova poljska ladja v Tržiču

Ladjedelnica v primorskem Tržiču (Monfalkone) je te dni spustila v morje novo poljsko ladjo, ki je bila krščena na ime »Pilsudski«. Ladja je motorna, ima 20.000 ton ter bo vozila med Gdinjo in Ameriko.

Če je občina prezadolžena

Moravska občina Gor. Bečva (Češkoslovaška republika) ne more več plačevati svojih dolgov. Sedaj so upniki zarubili premoženje vsem občinskim odbornikom.

Največja jama na svetu

Skrivnostna jama »Kon i gut«

Iz Taškenta v Sibiriji poročajo:

Kakih 20 kilometrov od železniške postaje Sčurab (v srednji Aziji) je v gorovju Šaldjemir soteska Saukur. V tej soteski se odpira vhod v največjo in najbolj skrivnostno jama sveta. Jama se imenuje »Kon i gut«, kar bi se po slovensko reklo »Rudnik, v katerem vse zgine«.

To jama že od nekdaj poznajo vsi prebivalci srednje Azije. V teku stoletij se je okrog nje spletlo nešteto pripovedk in pravljic ter mnogo znanstvenih ugank. Celot v starih arabskih listinah je zapisano, da so v podzemskih labirintih in hodnikih te jame skriti neizmerni zakladi.

V njej so našli mnogo človeških okostij in lobanj, ki so po cenitvah učenjakov stare več ko 100 let. Te kosti so izročili taškentskemu muzeju. V jami »Kon i gut« je vse polno podzemskih celic, ki so med seboj

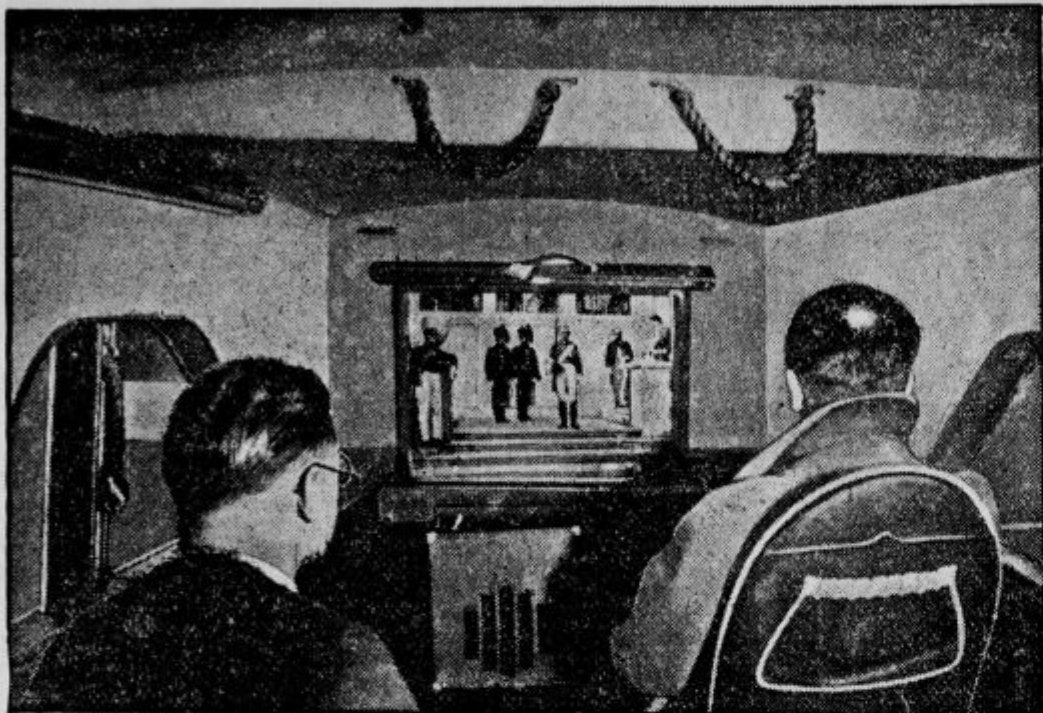
zvezane s celim omrežjem hodnikov. Nekatere celice niso več celice, ampak pravcate dvorane. Nekatere so dolge do 70 metrov, široke 20 metrov, visoke pa po 45 metrov. Kdor hoče v jama, se mora spustiti po vrvi; kajti hodniki, ki vežejo dvorane med seboj, vodijo v notranjost gore ali pa se naenkrat končujejo ob kakem prepadu.

Zavod Lomonosov v Leningradu je sedaj natančno preiskal vse rudnine, katere so nabrali v tej jami. Ugotovili so, da je v kamenu jame »Kon i gut« nenavadno mnogo cinka, mangana, železa, srebra in cina. Kakor so na podlagi teh ugotovitev in natančnih merjenj izračunali, je v jami »Kon i gut« kakih 15.000 ton svinca, 50 ton srebra, 350.000 ton mangana. Ti zakladi so seveda skriti samo v jami. Kakšna bogastva pa so skrita v kamnu gore, ki obdaja skrivnostno jama, to pa je seveda še neznan.

S plinskimi maskami v Posarje

Parada s plinskimi maskami. Tudi Holandi so poslali v Posarje četo svojega vojaštva za vzdrževanje reda pri glasovanju. Pred odhodom čete iz Rotterdamu je v mornariški vojašnici bila parada, pri kateri so vojniki imeli na obrazu plinske maske.

Zvočni film v letalu. Angleške družbe za zračni promet so v svojih letalih uvedle zvočni film, ki zabava vozeče se goste.

Za 200 milijonov frankov jih je osleparil Slepar, ki je prekosil samega Staviskega

Na Francoskem imajo nov finančni škandal. Junak tega škandala je Danec Johannes Lykedal Moeller, o katerem se je preiskovalni sodnik takole izrazil: »Mislim, da bo moše vsi morali Staviskega prositi za odpuščanje. V primeri s tem kavalerjem je bil lepi Aleksander Staviski skoro še poštenjak.« Slepar Moeller je že 20 let sleparil tako hladnokrvno in nesramno, da se mu danes vse čudi, kako je kaj takega bilo mogoče. V tako kratkih letih je ta mož osleparil francoske upnike, dobavitelje in delničarje za take denarje, da tega zlahka še seštetati ne morejo. Doslej so ugotovili 200 milijonov frankov škoda. Toda to je šele začetek.

Moellerjeva karijera pa se je tako-le začela: Stara baronica Alice Rotschild se je umaknila pariškemu hrupu ter se preselila v južno Francijo, kjer si je v mestecu Grasse zgradila čaroben gradič z najlepšim parkom, kakršnega ne premore vsa Evropa. Po njeni smrti je to posestvo podedoval njen nečak baron Edmund Rotschild. Ta pa je posestvo podaril mestecu Grasse v zahvalo, ker je njegova rajna teta tu bila tako gostoljubno sprejeta. To je bilo še pred svetovno vojno. V tem pa se je iz svoje severne domovine preselil v Pariz Janez Moeller, kjer si je z majhnimi kupčijami hotel ustvariti obstanek. Občina Grasse, ki je bila sedaj lastnica Rotschildovega gradu, ni vedela, kaj bi z njim, ker je bilo vzdrževanje predrago. Za to je zvedel Moeller in se kmalu preselil v Grasse, kjer se je seznanil z vsemi odličniki občine. Ker se je znal vesti kakor velik in bogat gospod, je bil kmalu povsod domač. Pri večernih razgovorih so se meščani vedno menili, kaj bi z Rotschildovim dvorom. Vljudni tujec jim je svetoval, naj ga prodajo. Kdo bi ga kupil? Dobiti morate koga, ki bi to znal. Sedaj so od vseh strani silili vanj, naj jim on pomaga. Mož pa se je navidez upiral, češ, da ga ne mikajo take reči. Končno pa se je »udal« iz golih simpatij do

lepega mesta. Takoj se je preselil v grad in — seveda na stroške občine — tu gosposko živel. Tu se mu je posrečilo, da je lepi gradič res prodal nekemu ameriškemu bogatašu za 10 milijonov zlatih frankov. Od tega denarja je občina dobila 2 in pol milijona, 7 in pol milijona pa je spravil gosp. Moeller. S tem je mož že leta 1914 naenkrat postal milijonar. Njegova karijera se je začela.

Poslej si je najel vilo na francoski rivjeri v Cannesu ter lepo palačo v Parizu ter tu in tam nesramno sleparil. Kot velik gospod je povsod dobil ljudi, ki so mu zaupali svoj denar. Ustanavljal je vedno nove akcijske družbe, stara podjetja pa je prepustil propadu na ta način, da so delničarji svoj denar izgubili, gospod predsednik pa je z njim polnil svoje žepke. Tako je šlo čisto lahko, dokler ni prišla kriza. Sedaj pa je težje dobiti kaline, ki bi bili voljni dati denar. Njegova velika podjetja so se začela sesedati drugo za drugim. In tako je oblast postala pozorna.

Že pred nekaj leti je Moeller prosil za francosko državljanstvo. Prošnjo je notranje ministrstvo odbilo in celo odredilo, naj se Moeller kot nadležen tujec izžene. To pa se ni zgodilo. Sedaj bodo preiskali, kje je zaostal akt, v katerem je bilo naročeno, naj se ta človek izžene. Iz te ugotovitve se bo morda zvedelo, kdo je varoval in ščitil tega sleparja.

Zmagovalec v evropskem krožnem poletu so te dni v Varšavi razdelili nagrade. Od leve na desno sede: Poljak Planczynski; zmagalet poljski stotnik Bajani, ki je dobil pokal, zraven pa še nagradi maršala Pilsudskega, ter pruskega ministrskega predsednika Göring; nemški stotnik Seidemann, Nemeec Osterkamp.

Šoferji vozijo strahove

Policija v glavnem mestu Meksike preiskuje čudno zadevo, ki razburja vse mesto in posebno avtoizvoščke. Ti namreč zatrjujejo, da jih nadleguje strah, ki v človeški podobi naroka voz in potem med potjo izgine brez plačila. Šofer Elizalde, visok in močan mož s tetovirano desnico, je drhtel od groze, ko je pripovedoval sotrudniku dnevnika »Excelsior«:

»Veliko sem potoval in prestal, ko sem bil mornar, a nikoli nisem srečal kake prikazni ali strahu. Toda zdaj bi bil skoro umrl od groze. V bližini nemške srednje šole me je ustavil eivolas, jako eleganten gospod, ki me je srepo meril z očmi in ma dal oddaljen naslov, naj ga popeljem tja. Med potjo me je prosil, naj pohitim. Zdrvel sem na vso moč skozi predmestje. A ko sem na cilju odprl vrata, je bil sedež prazen. Potnik je izginil. Dobro vem, da ni mogel skočiti ven, ker sem prehitro vozil. Vendar sem ponovno pregledal vso pot, a nikogar nisem videl. Zgrozil sem se, ker vem, da sem peljal privid. Isto so mi pravili drugi tovariši.

Elizalde je sedaj v bolnišnici, ker je dobil živčne napade. Nekoliko dni pozneje je sprejel zavod še drugega šoferja, ki je doživel isto s istimi posledicami.

»Janezek, saj znaš ogledalo. Ko se umivaš, kje vidiš, da si čist?« — »Na brisači, atale!

»No ali ti nisem povedal, stara, da je naša soba za tako božično drevesce dovolj velika? A?«

Angleška letalca Scott in Black, katera sta zračno razdaljo med Anglijo in Avstralijo preletela v manj ko 3 dneh, sta se vrnila v London, kjer so ju na postaji navdušeno sprejeli.

Gospodarsvo

Stroge devizne omejitve v Italiji

Italijanska narodna banka Banca d'Italia je priobčila nov pravilnik glede deviznega prometa. S tem pravilnikom, ki je bil izdan v smislu navedbe italijanske vlade, se je devizni promet, ki je bil doslej razmeroma svoboden, zelo omejil. Izvozniki, italijanski državljani, mora odstopiti narodni banki vse devize, vse terjatve in vsa sredstva, s katerimi je mogoče izvršiti mednarodna plačila. Kadar gre samo za začasni izvoz, se mora izvoznik obvezati, da bo uvozil blago v Italijo v določenem roku; v nasprotnem primeru mora izročiti v trenutku, ko končno proda blago, vse devize, ki jih prejme kot izkupicek. Ako gre za komisijso prodajo, se mora izvoznik obvezati, da bo izročil devize narodni banki, ko se izvrši prodaja. Ta navedba velja, kakor rečeno, za italijanske državljane; toda po razlagi narodne banke so dolžne vse tve, ki poslujejo v Italiji, pa naj bodo njihovi lastniki tudi inozemski državljani, izvršiti zgornjo navedbo. — V smislu nove navedbe smejo potniki vzeti s seboj v inozemstvo samo 2000 lir, torej ne več 5000 lir, kakor doslej. Edino zasebniki-inozemci niso vezani po zgornjih določbah. Vsakdo

mora tudi prijaviti višino svojega imetja v inozemstvu in tudi množino tujih valut. V primeru potrebe jih država lahko rekvirira. »Matin« piše, da v Italiji računajo, da bo država po novih navedbah prišla v posest kakih 3 milijard zlatih, oziroma deviz; drugi zopet računajo, da ne bo ta znesek presegel 2 milijard.

Vsekakor so to znamenja, da je bila italijanska lira v zadnjem času v nevarnosti. Te dni se je tečaj lire zopet nekoliko udril. Nekateri francoski listi pišejo, da je Italija danes že precej vezana na Francijo, ker potrebuje inozemsko posojilo. Med Banque de France in Banca d'Italia se baje že pogajajo za posojilo.

Stanje italijanske Narodne banke 10. decembra se je v primeri s stanjem 30. novembra spremenilo takole: Zlata rezerva je nazadovala od 5.840.088.000 na 5.769.481.000 lir. Rezerva v inozemskih valutah je poskočila od 26.693.000 na 26.942.000 lir. Denarni obtok se je zmanjšal od 13.161.807.000 na 13.015.945.000 lir. Zlata zaloga se je torej znižala za kakih 70 milijonov lir.

Sanacija Mestne hranilnice

Ljubljana, 21. decembra.

Nocoj ob 7 je bila kratka seja mestnega občinskega sveta, ki je sklepala o načrtu za sanacijo Mestne hranilnice. Napravljene sklepi bodo predloženi vladi, javnosti pa sporočeni na prvi prihodnji javni občinski seji.

Zaposlitev v novembru

(Po statistiki OUZD v Ljubljani.)

Napredovanje tekstilne industrije je zopet nekoliko oslabele. Letni diferencial je znašal letos: v juniju + 2725 v septembru + 2253 v juliju + 2546 v oktobru + 1979 v avgustu + 2248 v novembru + 1755

Znatno napredek beleži gozdno-žagarska industrija z letnim prirastkom +395 delavcev. Njej sledi kemična industrija z letnim prirastkom +263 delavcev.

Padeč nad sto delavcev izkazuje samo čevljarstvo (= predelovanje kože in njenih surogatov), in sicer za -184 delavcev ali -5,66%. Poljedelstvo izkazuje padeč -111 delavcev, kateri pa ni stvaren, ampak ima svoj vzrok v kolektivnem (ne poimenskem) prijavljanju članov.

V sezijskem pogledu je najbolj nazadovale stavbarstvo. Nasproti oktobru 1934 izkazuje padeč: Gradnje nad zemljo -1244, industrija kamena in zemlje za -425, gradnja cest itd. za -261 oseb. Radi seje so pa napredovale od oktobra do novembra 1934 sledeče industrije: gozdno-žagarska industrija za +171, hišna služina -151, oblačilna industrija za +100 delavcev.

Povpr. št. zav. del. XI. 1934 XI. 1933 X. 1934			
Tekstilna industrija	13.431	+1755	+ 118
Trgovina	3.869	+ 475	- 34
Gozdno-žagarska industrija	6.683	+ 395	+ 171
Kemična industrija	1.877	+ 263	+ 21
Občinski obrati	1.502	+ 192	- 13
Gostilne, kavarne, krčme	2.988	+ 178	- 33
Hišna služina	8.460	+ 100	+ 151
Industrija kože in gume	1.747	+ 154	- 14
Indust. kamena in zemlje	3.391	+ 147	- 425
Gradnje cest, žel., vod. zgr.	3.279	+ 143	- 261
Oblacilna ind. in čiščenje	4.434	+ 101	+ 100
Javni promet	648	+ 82	+ 18
Centrale za proizvod. sile			
in preskrba z vodo	592	+ 72	+ 84
Industrija hrane in pijače	3.710	+ 55	+ 26
Gradnja prevoznih sredstev	317	+ 26	- 7
Gled., svob. poklici, razno	1.156	+ 22	+ 5
Industrija papirja	1.901	+ 13	- 8
Rudarstvo	15	+ 8	- 3
Higijena	1.619	+ 7	- 45
Gradišna industrija	1.117	+ 1	- 2
Kovinska industrija	6.248	+ 6	+ 57
Den. in zav. zav., sam. pis.	529	+ 32	+ 12
Grad. nad zem. (vis. gr.)	3.328	+ 36	-1244
Tobačna industrija	905	+ 56	- 6
Ind. za pred. lesa in rezb.	3.371	+ 79	- 25
Zasebna prometna podjetja	737	+ 96	- 22
Poljedelstvo	524	+ 111	- 4
Predel. kože in njenih sur.	3.068	+ 148	+ 78
Skupaj	81.528	+3649	-1305

Nalaganje pupilnega denarja

Gospod urednik!

V nedeljski številki »Slovenca« ste v razpredelku »Gospodarsvo« z naslovom »Nalaganje pupilnega denarja« prinesli poročilo o mojem predavanju v društvu »Pravniki« o postanku in razlagi § 160 zak. o nepravdnem postopku.

Jedro mojega predavanja in njegov logični sklep je bil, da besedilo prvega odstavka § 160, kakor ga je sklenila Narodna skupščina in ki se glasi, da je denar mladostnikov praviloma nalagati v Drž. hipotekarno banko, le izjemoma pa tudi v samoupravne hranilnice, ki jim je po zakonu priznana pupilarna sigurnost, kolikor je to po zakonu dopustno, ne pomeni nobene koristi za samoupravne hranilnice. Pod zakonom je mišljen, kakor se nam je z avtoritativne strani reklo, zakon o Drž. hipotekarni banki. Ta zakon pa ne dopušta nalaganja denarja v druge denarne zavode, razen v Drž. hip. banko. Dostavek »kolikor je po zakonu dopustno«, jemlje vso vrednost predhodnemu stavku. Stilizacija prvega odstavka § 160 bi imela svojo praktično vrednost za hranilnice samo tedaj, ako bi ne bilo omenjenega kondicionalnega dostavka, ali pa ako bi bil zakon o Drž. hip. banki od 30. marca 1922 izpremenjen tako, da dopušta neomejeno naložbe pupilnega denarja tudi v hranilnicah. Zategadelj senat, ko je bil po svoji večini sklenil, da je oni prvi odstavek brisati, ni mogel poslabšati položaja za hranilnice. Ključ do pravične in pravilne rešitve je edino le izpremembi zakona o Drž. hip. banki. Niti ne zadostuje derogiranje po kakem drugem zakonu. Zakon o Drž. hip. banki kot lex specialis je mogoče izpremeniti samo s specialnim zakonom. Ne more ga derogirati lex generalis kot kakršnega je imeti tudi zakon o nepravdnem postopku. Zakonski načrt za izpremembo zakona o Drž. hip. banki je že pripravljen. Ker mi je na tem, da se ne preze bisto mojega predavanja, Vas prosim, sklicuje se zgolj na Vašo lojalnost, gospod urednik, da sprejmete to moje pojasnilo kot dopolnitev svojega poročila o mojem predavanju. — Z odličnim spoštovanjem — dr. Vladimir Ravnihar.

Pomagajmo našemu obrtništvu!

Na praznik, 8. decembra je bilo v Trzinu zborovanje, ki sta ga sklicali združenji čevljarjski mojstri in rokodelskih obrti ob priliki obrtniškega tedna. Zborovanje je otvoril ob 9.30 predsednik združenja rokodelskih obrti v Trzinu, dr. Avguštin Primožič, mizarjski mojster v Trzinu, pozdravil vse zastopnike oblasti in društev ter vse navzočne zborovake, ki so se vabilu odzvali v dokaj lepem številu. Pred pričetkom glavnega govora je zaprosil za besedo narodni poslanec g. Ivan Lončar, ki je na široko obrazložil težanje, s katerimi se bori danes naše obrtniške, posebno iz oblačilne stroke. — G. Lukane, čevljar iz Pristave pri Trzinu, je grajal nekatere čevljarjske mojstre, ki v lastno izgubo cenije prodajajo svoje izdelke kakor pa inozemske tve. Ko pride takšen čevljar na rob propada, so krivi njegove propasti vsi drugi, on sam pa ne prizna svoje krivde. Predlagal je, naj se sestavi nekaj odbor pravih mojstrov, ki bi imeli nalogo v krajih, kjer čevljarjska obrt najbolj umira, sklicevati zborovanja in sestavljati resolucije, ki naj bi vsebovale zahteve in ne več milih prošnji, ker so bile do danes še vse prošnje zaman. Ako se še te zahteve ovržejo, potem je pričakovati, da bo obrtnišvo še v večji meri vračalo svoje obrtne liste ter se bo s tem brezposelnost še bolj povečala. Ostale bodo le velike tovarne. — Nato je izrekel pozdrav zborovanju v imenu mestne občine Trzin g. Franc Globočnik, mestni župan v Trzinu. Nato je predsednik dal besedo glavnemu manifestacijskemu govorniku predsedniku najstarejše čevljarjske združbe dr. Janku Praprotniku, ki je na drobno obrazložil zgodovino in pomen obrtnišva.

Po govoru je tajnik združenja g. Leopold Valjavec orisal nepravilnosti in težkoče, ki so v precejšnji meri v splošno škodo našemu, posebno malemu obrtništvu, kakor čezmerno uvažanje inozemskega blaga v našo državo, ki bi ga lahko že izdelovali pri nas. Pri nas je zaposlenih preveč inozemskih delovnih moči. Pred zaključkom zborovanja je prebral predsednik Primožič resolucijo, ki prosi prizadete činitele, naj se vendar že enkrat zagnejo ter naj ob tej težki uri priškočijo obrtništvu na pomoč z raznimi obrambnimi ukrepi. Resolucija je bila soglasno sprejeta. — Po zborovanju se je formalni spredov zborovalcev od meščanske šole po glavnem trgu proti gornjemu koncu mesta in nazaj, nakar se je razšel na glavnem trgu. Med sprevedom so nosili valenci obrtno-nadaljevalne šole tudi propagandne table z napisi: Svoji k svojim! Kupujte res samo domače blago!

Borza

Dne 21. decembra.

Denar

Dolar je nekoliko čvrstješi, funt bolj šibak, prav tako lira. Siling v zasebnem kliringu 8.10—8.20, funt v Zagrebu 228.70—228.30, pezeta 547.50 do 557.50.

Ljubljana. Amsterdam 2307.96—2319.32. Berlin 1366.60—1377.40. Bruselj 798.71—802.65. Curih 1105.85—1111.35. London 168.15—169.75. Newyork 3385.28—3413.54. Pariz 225.23—226.35. Praga 142.57 do 143.43. Trst 291.47—293.87.

Curih. Pariz 20.36875. London 15.24. Newyork 308.625. Bruselj 72.225. Milan 26.40. Madrid 42.225. Amsterdam 208.75. Berlin 124. Dunaj 73.28 (57.60) Stockholm 78.60. Oslo 76.55. Kopenhagen 68.05. Praga 12.90. Varšava 58.25. Atene 2.92. Carigrad 2.50. Bukarešta 3.05. Buenos Aires 0.77.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 69—70, agrari 40—41, vojna škoda 336.50—338, begl. obv. 56—56.75, 8% Bler. pos. 63—65, 7% Bler. pos. 55—56, 7% pos. DHB 65—68.

Zagreb. 7% inv. pos. 69 den., agrari 40 den., vojna škoda 335.50—337, dec. 335—337, 6% begl. obv. 56.25—57, 8% Bler. pos. 63—64, 7% Bler. pos. 55 den. — Delnice: Priv. agr. banka 235—240. Impex 50 den. Trboveljska 97.50—100.

Promet na zagrebški borzi: 100.000 kom. 6% begl. obv., 700 kom. vojne škode — 31.631 Din.

Belgrad. Drž. pap.: 7% inv. pos. 70.50—71, agrari 41.50—42.50, v. škoda 337—337.50 (337.50), ult. dec. 337 zaklj., jan. 338—338, febr. 337—337.50 (337.25), 6% begl. obv. 57.45—57.65, ult. jan. 57.40 do 57.65, 8% Bler. pos. 63.50—64.50 (63), 7% Bler. pos. 56—56.50 (56). Delnice: Narodna banka 4750 zaklj. Priv. agr. banka 235.50—237.

Žitni trg

Novi Sad. Vse je neizpremenjeno. Tendence neizpremenjene. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: Bačka, okolica Sombora in Gornja Bačka 104—106, sremska 105—107, slavonska 111—113, bačka in banaška potiska 115—117, gornjebanaška 104—106. — Koruza: Bačka želez-promptno 55—56, sremska in bačka suš. 60—62, bačka in sremska za jan. 58—60, bačka in sremska sušena ladja 72—74. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjene. Promet 26 vagonov.

Živina

Mariborski svinjski sejem dne 21. decembra. Na današnji svinjski sejem je bilo pripeljanih 68 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 7—9 tednov stari komad 60—70 Din, 3—4 mesece komad 120—150 Din, 5—7 mesecev komad 200—250 Din, 8—10 mesecev komad 300—360 Din, 1 leto stari 600—730 Din. 1 kg žive teže 4—5 Din, 1 kg mrtve teže 6—8.50 Din. Prodanih je bilo 32 komadov.

„Čuite, mojster,

nekoč ste mi pravili o neki bolezni, ki ste jo dobili od dolgotrajnega sedenja. Kako se ji že pravi?

»Ali ne misliš morda na hemoroide?«

»Najbrž bo tako! Nekaj časa že občutim neznošen srbeč, ki prehaja čisto v hude bolečine, pa ne vem, kaj bi napravile.

»V tem primeru ti lahko priporočam samo eno: pojdi v najbližjo lekarno in kupi tam Posterisan, mazilo in zašepke, in v nekaj tednih boš zdrav.«

Tuba mazila stane Din 36.—, škatljica zašepkov pa Din 49.—.

Odobreno od Min. soc. pol. in nar. mirav. S. br. 306 od 5. maja 1932.

Sport

Hermes : Ilirija

Jutri jesenski nogometni derby

Za malokatero prvenstveno tekmo letošnje jesenske sezone je vladalo v Ljubljani med sportniki tolikšno zanimanje, kol pravi jutrišnji srečanje med starima rivaloma Hermesom in Ilirijo. Dejstvo, da sta oba kluba med našim sportnim občinstvom jako priljubljena, in pa predvsem zanimanje za način in rezultat boja, nam daje prav dovolj jamstva, da bo prav nedeljska tekma ena najzanimivejših vsega našega podveznega jesenskega tekmovalja. Odkar se Primorje ne udeležuje več v našem lokalnem prvenstvenem tekmovalju, in je Hermes zavzel njegovo mesto, je osredotočeno zanimanje vsega našega občinstva edino le še na srečanje imenovanih klubov, katerih »oficijelno« srečanje se smatra lahko za nekak »derby« naše nogometne sezone.

Jutri bo imelo ljubljansko sportno občinstvo na Hermesovem igrišču v Šiški, tej zibelki našega nogometa, zopet priliko močnejši borbi dveh starih rivalov, ki bosta, upamo vsaj, v vseh mejah sportne fairneze morala pokazati višek svojega znanja in s tem dokazati upravičenost slovesa, ki ga uživata med nami. V kakih postavah nastopita močviti, nam še ni znano, brez dvoma pa z najboljšimi igralci. — V primeru povoljnega vremena bo predtekma med B-moštvi obeh klubov. Tekma prvih moštev pa bo ob vsakem vremenu ob 14.15.

Visoko šolo za telesne vaje smo dobili

Zagrebske »Novosti« z dne 21. decembra poročajo, da je z rešenjem ministra za telesno vzgojo naroda ustanovljena v Zagrebu državna gimnastična akademija, ki ima namen vzgajati strokovno osebo za telesno vzgojo naroda. Šola bo imela svoje prostore v palači šole za narodno zdravje in higieničnega zavoda, ki ima prvotne prostore, laboratorije, internat in druge potrebščine, ki so takemu zavodu nujno potrebne.

Ustanovitev takega zavoda smo v naši državi že dolgo pogrešali, kajli le na ta način se bo sport razmahnil po vseh pokrajinah širom naše domovine in le tako bo dosegel ono višino, da bomo tudi na mednarodnih tleh igrali kako vlogo. Šoli želimo popoln uspeh, ki gotovo ne bo izostal, če bodo poklicali za učitelje res prave strokovnjake, katerih pri nas še imamo nekaj.

Naša nogometna reprezentanca v Atenah

Jutri se prične v Atenah tekme za prvenstvo Balkana v nogometu. Tekmovalja se udeležujejo izbrane enajstorce Romunije, Grške, Bolgarke in Jugoslavije. Po relativnem uspehu v Parizu ima naša enajsterica najlepše izgleda, da si v tem tekmovalju pridobi mesto, ki ga po svojem znanju že davno zasluži. Vendar ne smemo v svojem optimističnem razpoloženju preoreti, da so naši nasprotniki med tem znatno napredovali. Pa tudi sicer nam je bila Bolgarija trd oreh v vseh dosedanjih srečanjih, dočim nam je Romunija še pred kratkim pripravila bridko presenečenje, ko nas je izrinila iz tekmovalja za prvenstvo sveta v Italiji.

Prvi dan se srečamo v Grčiji, ki ji sprito trenutno slabe forme njenih igralcev brkone ne bo uspelo ustaviti nas na poti do cilja. Dasi niso hranili niti denarja niti truda, njih prizadevanja, da sestavijo moštvo, ki bi v najlažji zaupali, niso bila kronana s uspehom. Egipčanski krilec Aripia, ki so ga našli v ta namen poklicali v domovino, jim je pripravil razočaranje in je definitivno izpadel iz kombinacije. Mnoge trening-tekme, ki jih je odigrala grška enajsterica, niso dosegle smotra. In prav to nam more biti pogubno — v primeru, da bodo našli igralci v avstriji svoje premošči nasprotnika podcenjevali. Vendar upajmo, da se to ne bo zgodilo.

Zal je morala naša reprezentanca na pot brez dveh najboljših igralcev, srednjega napadalca Moše Marjanovića in levega krila Zečevića. Oba sta svoje sodelovanje odpovedala. Zato je moral zvezni kapitan g. Mata Mio-

Na Vozlu so najboljše snežne razmere. Po najnovjših poročilih iz Bohinja, ki se glasijo, da v planinah še vedno sneži, je sklepali, da bomo imeli za božič najlepšo smuko. Planina Vogel, ki je znana po svojih idealnih smučarskih terenih, je globoko v snegu. Skalski dom na Vozlu je od 30. decembra stalno oskrbovan in preskrbljen z vsem, tako, da bo posetnikom bivanje v domu najugodnejše. Na Vozlu se vrši tudi smučarski tečaj pod vodstvom g. R. Kumpa.

V kongres jugoslovanskega sporta bo jutri ob 1 v palači banke uprave v Zagrebu, Radičev trg 7, z naslednjim dnevnim redom: 1. Otvoritev kongresa in pozdrav predsednika; 2. govor podpredsednika V. Ugrinovića o vstopu v kongres; 3. izjava predsednika jugoslovanskega sporta; 4. poročila sportnih zvez, članov zvez sportnih zvez; 5. poročila tajnika; 6. poročila blagajnika; 7. referat; 8. poročila nadzornega odbora; 9. volitev novega upravnega in nadzornega odbora; 10. sprememba pravil; 10. predlogi; 11. sklenjenosti (sprejete za naša jugoslovanska boksarska zveza). Na kongresu ima pravico glasovanja samo eden od dveh ovinomontiranih delegatov sportnih zvez, članov ZSZ. — Predsednik dr. S. Hadži, a. r., tajnik H. Macanovič, a. r.

STARSEMI

Za rodbinske šlane, ki so blede barve obraza, slabih živcev in brez teka, »Energina« za intenzivno krvni živcev in teka Odraslim 3 likerske kozarčke na dan. Otrokom 3 male žličke na dan.

»Energina« se dobi v vseh lekarnah v politrskih steklenicah. Steklenica 35 Din.

Reg S. br. 4787/32.

ZAHVALA. Za premošne dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti našega predragega strica, gospoda

ing. Vinko Strgarja

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje, se tem potom najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni veleč. župniku g. F. S. Finžgarju, ki je pokojnemu podelil sv. zakramenta, zdravniku g. dr. Spornu, čeh. duhovščini, zastopniku g. ministra za šume in rube dr. ing. Cihelki, zastopnikom kralj. banske uprave, mestne občine ter drugih oblasti, korporacij, društev in podjetij, Akad. pevskemu zboru, trbovlj. oktetu rud. nameščencev in trbovlj. rudniški godbi za pretresljivo petje in godbo, gg. govornikom: univ. prof. ing. I. Pehaniju v imenu Udruženja rud. in topiln. inženjerjev, g. ing. Zupančiču v imenu nameščencev rud. glavarstva, g. Sobru v imenu Bratovskih skladnic, ing. Verbiču v imenu stanovskih tovarštev in Marnu v imenu rudarjev. Iskrena hvala vsem deputacijam rud. nameščencev in rudarjev iz revirjev in svetilem ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so draga nam pokojnika spremlili v tako častnem številu.

V Ljubljani, dne 21. decembra 1934.

Goboko žalujoči ostali.

Umrli nam je danes, previden s tolažili svete vere, po dolgem trpljenju, v 62. letu starosti, naš ljubljani in predobri soprog, oče, stric, svak in zet

Andrej Herman

mesar in pešestnik na Jesenicah

Položili ga bomo k večnemu počitku danes v soboto, dne 22. t. m. ob 3 popoldne na mestnem pokopališču jeseniškem. Jesenice, dne 20. decembra 1934.

Žalujoči ostali:

Marija, soproga;
Amalija, hči; Valentin, sin
in ostalo sorodstvo.

Naš svetovni uspeh smo dosegli s kvaliteto!

Naši aparati so opremljeni z najnovejšimi iznajdbami, so izdelani resno in dovršeno brez nepotrebnih dekoracij, ki ne spadajo k radio aparatu

PHILIPS RADIO

Največja radioindustrija sveta

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega snafaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Kavcijo položim
za službo inkasanta, službe, čuvaja ali kaj sličnega. Ponudbe sprejema »Varstvo«, Tyrševa 17. a

Stanovanja

ISČEJO:
Uradniška družina
Išče enosobno stanovanje. Ponudbe s ceno upravi »Slov.« pod »Uradnik« št. 14333. (c)

Odda se
lepa, suha, opremljena ali prazna soba s posebnim vzhodom - gospodinjstvom ali samostojni gospi za takoj. Povpraša se: Ribniška 13, Novi Vodmat. s

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Kupim knjižice
Ljubljanske kreditne banke proti gotovini. Ponudbe upravi »Slovenec« Maribor pod »1176-34« št. 14280. (d)

Glasba

Plošče - gramofone
Izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo
»ELEKTROTON«
LJUBLJANA
Tavčarjeva ulica 3

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert. — Kavarna do 4 zjutraj odprta. (h)

Prodamo

Lepe jaselce
kompletne ali posamezne pastirke, ovčice, hlevčke itd. - razprodaja najceneje: Sv. Petra cesta št. 17, Ljubljana. (l)

Primerna božična darila
priporoča po znižanih cenah modna trgovina

Ign. ŽARGI LJUBLJANA
Sv. Petra cesta št. 11.

Namočena polenovka
se dobi pri I. Buzzolini, Lingarjeva ul. Za škofijo. (l)

Nogavice, rokavice, damsko perilo, kravate itd.
od danes naprej

15 % popusta
od reklamnih cen v izlozbi
NOGAVICE
»BEMBERG«
Miklošičeva cesta 14

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Pumparce
površniki, obleke, perilo itd. — najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (l)

Moške srajce
najnovejše, zimske, sportne, krasne modne cefir in poplin, bele mehke in trde, spodnje hlače, trikotajo in pletenine, veliko izbiri kravate — nudi F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. (l)

S. Rebolj & drug
Gospodarska cesta 13
Vam nudi globoke otroške vozičke
že za
Din 500.—
Dalje tudi vsakovrstne trikotaje, božanderje, avtomobilčke, gumizne konje, vozičke za punčke itd. itd. za Božič po reklamnih cenah.

Smuči in sanke
od najcenejših do najfinjših, v največji izbiri, nudi izdelovalec Fajfar M., Ljubljana, Trnovska ulica 25. Tel. 34-10. (l)

Purane, purice
pitane, zaklane, popolnoma očiščene, 10 kg 130 Din - franko po pošti razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Poceni prodam
daljnogled, fotelj, omaro. Rožna ulica 27, Kalin. (l)

Vnajem

Gostilno
vzajem v najem ali na račun. Ponudbe na: I. V. Savlje 11, p. Jezica. (m)

Posestva

Hiša
novozgrajena, visokopriključna, z dvema krasnima stanovanjema - naprodaj. V hiši je vodovod, elektrika ter angleška stranščica. Dalje je napredaj več stavbnih parcel. Poizve se pri I. Oražem, Moste pri Ljubljani. (p)

VOINENE NOGAVICE ROKAVICE - MAJICE

KOMPLETNE POTREBŠČINE za KROJAČE IN ŠIVILJE,
nadalje: bogata zaloga zimskega triko-perila, žepnih robcev, toaletnih potrebščin, kravate, vsakovrstnega modnega blaga itd., po najnižjih cenah pri trvdki

Josip Petelinc, Ljubljana
za vodo (blizu Prešernovega spomenika)

KUBANY-JEV MATE ČAJ
nam ter krepi živce in misli. Pospešuje prebavo, dela apetit, regulira delovanje srca in ledvic. Kd or ga redno pije, se mu ni bati ne gita ne revne. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po 10 in 15., ali pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoj Leustek, Ljubljana, Realjeva c. 4, ako pošljete v naprej Din 15.—, Sportniki turisti, lovci nogometaši: pije ga redno!

Kurja očesa
Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN - Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča
M. Hrnjak, lekarnar, Sisaak
Varujte se potvorb!
Zaščitni znak

PRI HRIPI, INFLUENCI IN PREHLADU

se priporoča navadno tudi masaža; za masažo je dobra »Alga«. Pri hripi, influenci, prehladu namočite krpo z »Algo« in nalahno masirajte bolniku prsa, hrbet, roke, noge, vrat in čelo. Masaža z »Algo« ublažuje bolečine, krepi in osvežava bolnika. Po masaži nastopi mirno in zdravo spanje.
»Alga« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 1 steklenica 14 Din.
(Reg. S. br. 18117/32).

Naše smuči

naša smuška oprema Vam more šele nuditi pravi užitek! Zahtevajte naš cenik, videli boste, da smo se prilagodili brez škode za kvaliteto današnjemu gospodarskemu položaju

A. Corec, d. z. Ljubljana
poleg nebotičnika Telefon 30-06

Tekma okrog sveta

30

Gordon je v hitrici napisal brzojavko za svojo založbo ter na kratko poročal, kar se je bilo zgodilo. Naslov do naslednjega jutra: Konzul Majmačin.

Ko sta se vrnila v svoj čemski kvartir, je imel Gordon dve neskončni uri časa, da premisli svoje bližnje ukrepe. Bilo je kar izključeno, da bi enostavno nadaljeval svojo pot, ne da bi se zmenil za usodo svoje rojakinje. Naj zmaga v tekmi Billy Allan, ki ga doslej sploh še ni videl in o katerem ničesar ni vedel, kje je — to je bilo zdaj postranske stvar.

Toda, kaj je mogel storiti?
Kam v tej strašni sibirski puščavi so jih neki roparji odvedli? Kje je bilo njihovo skrivališče?

Pa čeprav bi našel odgovor na to vprašanje, kaj je mogel storiti sam proti celemu krdu zločincov, ki jim je v njih poživljenosti zadoševal najneznatnejši povod, in čisto še tega ni bilo treba, da so Slovaku potisnili nož med rebra? In za kakoli se bo odločil — vse bo moral izvršiti sam in brez odlične sile, ako je hotel ohraniti talecem življenje.

Ko na vsa ta vprašanja ni našel rešitve, ni bil sposoben obvladati svojega nemira. Nekaj minut je poseedel na svojem stolu in je nato spet vstal ter z dolgimi koraki meril sobo.

In potem mu je spet zavnelo v ušesih, kar mu je bila rekla v Irkutsku: »Toda zagotavljam vas, moje obzvi so pristne!«

Bilo je nesmiselno, smešno, da se je moral v tej uri domisliti teh besed; da je videl pred sabo Ethel Hurst spet prav takšno, kakršno je videl v Irkutsku, z osvajačim porednim pogledom iz oglas njenih oči — Nesmiselno je bilo to, nesmiselno!

V teh vročinskih urah, ko je mučil svoje možgane, da bi našel pot, kako rešiti jo iz strašne nevarnosti, v kateri je bila! V teh minutah, ko se je morda ravno vdiral nož kakšne človeške bestije v njene prsi —

Iz teh misli ga je iztrgal Saša, ki mu je prinesel novico, da je dospelo od letališča obvestilo, da se more polet izvršiti. Vihar je popustil, tudi temperatura je višja.

Saša sta na letališče. Gordon je bil spremljal svoj potni načrt. Letalo je bilo preskrbljeno z gorivom za zračno pot do 500 verst. Najprej se je namenil preiskati ozemlje severno od železniškega tira v smeri proti Čiti, zakaj kolikor je bilo mogoče zasledovati sledove banditov, je bilo verjetno, da so krenili na sever. Ugotovili so tudi, da niso imeli avtomobilov. Prišli so na konjih in so v pričakovanju dobrega plena vzeli s seboj dvojce ali troje sani. V teh so tudi potem odpeljali tale.

V takih okoliščinah so se mogli oddaljiti od železniškega tira največ kakih štirideset verst, torej je moralo biti razmeroma lahko odkriti v tem okolju tolpo, ki je štela kakih dvajset glav.

Gordon je bil sklenil, da do zadnjega litra goriva ne preneha iskati. Vse drugo bo pač odvisno od okoliščin.

Vse to je moral raztolmačiti uradniku.

Položil je sto funtov, zakaj, če se mu nemara posreči in če bi mu ostalo še dovolj goriva, je bil namenjen nadaljevati polet v Majmačin in od tam naprej.

S Sašo sta se dogovorila, da ga bo spremljal le-ta do meje, zakaj z ozirom na vse, kar se je udegnilo v prihodnjih urah še primeriti, mu je bil tolaž nepogrešljiv. Samokres in naboj je imel, kakor je Gordon dobro vedel, toda tudi pilot se je oborožil s samokresom, z rusko vojaško puško in še z dolgim mongolskim bodalom.

Vihar se je bil toliko polegel, da so mogli odleteti. Dasi je bilo vreme milejše in zrak prozornejši, le ni kazalo zgubljati niti trenutka časa; nasprotno, treba je bilo izkoristiti kratki čas do araka kar najbolje.

Letalo se je najprej dvignilo visoko v zrak, nato pa se je spustilo v nižje sloje, dokler ni napeoed letelo tako nizko nad zemljo, kolikor je bilo radi lastne varnosti sploh mogoče.

Gordonu se sibirski stepe nikakor ni zdelo tako puša in prazna, kakor si jo je bil predstavljaj. Res so se kazale dolge proge popolne puščine, kadar pa so leteli nad cestami, zlasti nad karavanskimi, se jim je nudila podoba najpestrejšega aziatskega življa.

Na eni teh cest so videli mogočno bombaževo karavano, katere kamele so se zdele zrasle iz suhega snežnega prahu, ki so ga vrtinčile ob svoji zavlačujoči hoji. Nedaleč za to karavano sta dve drugi ravno počivali, in tovrni zavoji so ležali v snegu.

Kmalu nato, a krajevno v precejšnji razdalji od karavan, so videli rod Burjatov, ki je potoval po snežni puščini, nemara zato, da bi si našel prikladnejše bivališče, zakaj vodili so s seboj tudi črede in vse svoje premoženje. Bilo je videti najmanj tri tisoč ovac in več ko pet tisoč kamel, ki jih je poganjala dvajsetorica jezdecev z dolgimi sulicami. Pohištvo, vreče s hrano, kožuhe, preproge, šotore in drugo so vozili na vozilih, v katere so bili vpreženi voli ali kamele.

Avtomobili, a kljub mrazu samo odprti, so bili življenjsko nevarno natrpani s priljago in ljudmi, ki so se bili zalezli v svoje kožuhe; bilo jih je videti na vsaki cesti. Toda na več ko enem kraju so bili njih potniki na tem, da jih izkopljejo iz snega, v katerem so se bili pogrezili, in neredki so bili pešci, ki so morali zapustiti svoje avtomobile.

Večkrat so ugledali tudi vojaške avtomobile, ki so nedvomno iskali bandite, kakor oni, zakaj vse mimoidoče so ustavljali in spraševali.

Za tem obljudenim predelom se je pred njimi zopet odprla široka, zapuščena puščina, nad katero so krožili kakor orel, ki preži na plen. Sredi te puščine se je kakor veter podilo krdelo gazel po snežni poljani. Vzrok njih brezglavega bega je bil nedvomen, zakaj za njimi se je prikazalo pol tucata volkov, ki so jih s satansko preračunanošjo gonili na tak kraj, kjer je bil sneg višji in kjer so morale s svojimi tankimi nogami pogrezati se globoko ter pasti kot žrtve svojih krvoločnih preganjavcev.

Ze po eni minuti so zgubili izpred oči preganjane in preganjavce in nobeno človeško oko ne bo priča tragedije, ki se bo zdaj zdaj odigrala v ledeni zimski pušči.

Nad snežno planoto se je pomikalo letalo dalje, nikoder ni izdajala kaka sled človeškega življenja. Najbolj verjetno je bilo, da se je tolpa roparjev zatekla zaenkrat v ta predel. Tu je bilo daleč vsačo vohunsko oko, ki bi jih utegnulo izdati vojaštvu in orožnikom, na katerih progon so morali računati.

Polagoma je postajala zemlja nagubana, pojavljali so se griči, ki so rasli v daljavi v gore.

Leteli so že poldrugo uro in so morali premeriti že kakih dve sto petdeset verst, četudi ne v ravni zračni črti.

Nenadoma je začutil Gordon trd prijem na svoji roki.

Molče, zakaj ropotanje motorja je zaglušilo vsačo besedo, je pokazal Saša na neko mesto epredaj v dolini. Tudi pilot je moral opaziti nekaj nenavadnega, zakaj hipoma je izklopil motor in spustil se je z letalom v mirnem letu nekoliko dalje nizko nad zemljo.